

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre 960 Lej

Fél évre 480 Lej

Negyed évre 240 Lej

Havonta 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Álmokból valóság.

Angel István dr. Arad város új polgármestere hazaérkezett Bucurestiből és a mai napon már át is vette hivatala vezetését. Tulajdonképpen megállapítható, hogy a kormányos megérkezése a város hullámokban veszteglő hajójára, a tizenkettedik órában történt. A hónapokig tartó intervallum, az egységes és erélyes vezetés hiánya ugyanis szinte anarchikus állapotokat teremtett a városházán. A város minden fontos és sürgős ügye az interim bizottság korlátozott hatásköre miatt elintézetlenül hevert és ez idő alatt természetesen az igazságtalanságok is a tisztviselők között. Sokáig volt bizonytalan, hogy mikor töltik be a polgármesteri széket és sokáig maradt nyitva a kérdés: ki lesz Arad város polgármestere. Érthető, hogy e gazda nélküli helyzet pártokra tagolta a város tisztviselőkarát és megbomlott az a harmónia, amely nélkül elképzelhetetlen az adminisztráció pontos és zavartalan lebonyolítása. A tisztviselők egymásközötti ellenségeskedése hovatovább türehtelenné kezdett válni és már csak ezért is örvendezünk azon, hogy az új polgármester az utolsó órában megérkezett és végre átvette a városháza vezetését.

Most majd egyszeriben lecsendesülnek a szenvedélyek, urrá lesz a torony alatt a jobb belátás és a tisztviselők a meddő és ártalmas személyi harcműveletről visszatérnek az iróasztalhoz, a munkához. Angel István dr. erélyes, gyakorlati keze, feltétlen tekintélye és tárgyilagos intézkedései hamarosan rendet teremtenek az ügyosztályokban és holnapról kezdve megindulhat a városházán az alkotó munka, amelyet már hónapok óta nélkülözünk. Mert mindenkinek lesz most dolga a felszaporodott restanciák elintézésénél. A város költségvetés nélkül áll január végén, holha a tervezetet még múlt év december elsejéig kellett volna a miniszteriumba felterjeszteni. A rendkívüli körülmények okozták ugyan ezt a szokatlanul nagy késést, de most, hogy az adminisztrációs apparátus a polgármester kinevezésével üzemképessé vált, teljes gőzzel kell megindítani a gépezetet, hogy a költségvetés minél hamarabb tétő alá kerüljön és az érdemleges alkotó munka megkezdődhessen. A költségvetéssel kapcsolatban szomorú kötelesség vár az új tanácsra: a fölösszámu állások megszüntetése. Kényes probléma ez, amelyhez csak humánus, gyengéd kézzel szabad nyulni, ha már feltétlenül szükséges. A városi tisztviselői kar leépítésénél vigyázni kell arra, hogy családos embereket, rajtuk kívül álló okok miatt ne társítsanak a nyomorúságba. Igyekezzen a városi tanács a redukciót úgy végrehajtani, hogy azzal ne törjenek ketté egzisztenciákat. A megmaradt tisztviselői kar részére pedig a költségvetés gondoskodjék olyirányú fizetésrendezésről, hogy a funkcionáriusok abból tisztességesen megélhessenek. Csak jól fizetett és anyagi gondoktól mentesített tisztviselői lehet korrekt, pontos és a város érdekeit szolgáló munkát követelni. Angel István dr. arra kéri a nagyközönséget, hogy előlegezze számára a bizalmat, amelyet harminc éves múltja garantál. Arad város közönsége ezt a biztosítékot százszázalékosan elfogadja s erőt, kitartást kívánva a polgármesternek a reá váró nagy munka elvégzésére, bizton hiszi és reméli is, hogy azok a nagyszerű tervek és gondolatok, amelyeket Angel dr. székfoglalója alkalmából körvonalozott, agilis, fáradhatatlan munkálkodása révén belátható időn belül — tettet öltött valósággá válnak.

Anglia háborút kezd Kinával.

Nagyszámu csapatokat küld a kínai lázadók ellen.

(Az 'Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Londonból jelentik az esti órákban, hogy az angol kormány döntő akcióra határozta el magát Kinával szemben. Davenport kikötőből holnap 5000 gyalogost indítanak utnak Kína felé. Az indiai alkirály táviratilag jelezte, hogy a csapatok készenlétben állanak, hogy Anglia segítségére siessenek. Az indiai Perdzsabszazred megkapta a behajózási parancsot. Máltában pedig két ezred áll indulásra készen.

Hongkongból érkező jelentés arról számol be, hogy kínai csapatok fogságba ejtették a francia konzult. A konzullal később megígértették, hogy nem hagyja el a koncessziós területet és ezzel a feltétellel aztán szabadon bocsátották.

Bethlen István gróf Rómába megy...

Németország legnagyobb lapja a magyar királykérdésről, a magyar miniszterelnök római útjáról és a kisantantáról. — Új politikai jövője készül Közép-Európának.

— Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától. —

Németország legelterjedtebb napilapja, a „Berliner Lokalanzeiger” Bethlen tervezett római utazása kapcsán vezércikkben foglalkozik a dunai államok politikai konstellációjával, a magyar királykérdéssel és a magyar kikötő problémájával. Mivel a „Berliner Lokalanzeiger” véleménye Németországban minden kérdésben igen nagy fontossággal bír, a következőkben az Aradi Közlöny berlini tudósítója érdekesnek tartja a vezércikk reprodukálását:

Már több mint egy hete Közép-Európa politikai diskusszióit Bethlen gróf tervbe vett római útja uralja. Főként Belgrádból a legvadabb hírek repülnek világra, úgy, hogy szükségesnek tartjuk a tényeket leszögezni és a valóságot a kombinációktól elválasztani.

A magyar hivatalos jelentés közölte, hogy Bethlen gróf mit akar megbeszélni Mussolinival. A két állam politikai és érzelmi közeledése annyira haladt, hogy elérkezett az ideje annak, hogy a plátói barátságot gyakorlati hatások kövessék. Így mindenekelőtt kereskedelmi szerződés megkötéséről van szó, mely valószínűleg túl fog menni a kölcsönös legtöbb kedvezményeken és olyan utat nyit meg, mely már majdnem tíz év óta el van torlaszolva. A „tengerre”-kilátás, amellyel a háboru előtti Szerbia az annexiós krízis idején az elzárás ellen tiltakozott, ma érvényes Magyarországra nézve is, amelyet a békeszerződés az összes tengeri utaktól elzárt. Egykor Fiume volt Magyarország kikötője és a vasut, amely Budapestről a tengerpartra vezetett, horvát területen át, magyar vezetés alatt állott. Fiume még ma is Magyarország természetes és legközelebbi kikötője, magától értetődő tehát, hogy Budapesten nem hallgattak azokra a szírenhangokra, amelyek Spalatót ajánlották fel Magyarországnak szabad kikötőként. Geográfiai, tarifális és politikai okokból a magyaroknak a Fiuméhez való visszatérés rokonszenvesebb s ezért elsősorban ebből az okból utazik Bethlen gróf Rómába, hogy egy régóta előkészített egyezményt aláírásával hitelesítsen.

A bécsi és belgrádi mese-gyárak azonban a római utazással kapcsolatban más kombinációkat is hangoztatnak és minden konkrét alapon nélkül azt állítják, hogy Bethlen gróf Mussolinivel meg fogja tárgyalni a magyar királykérdést is és igyekezni fog az olasz nagyhatalmat a Habsburgok visszatérésének passzív támogatójára megnyerni. Ez a kombináció teljesen hamis. Aki a magyar alkotmánytörvényeket ismeri, tudja, hogy a második Károly-puccs után, 1921. november 5-én beiktatott 47. törvénycikk félreérthetetlenül biztosítja a szabad

királyválasztás jogát. Ennek következtében nem egyedül Bethlen gróf, hanem az egész parlament, a felső és alsóház közös ülése hivatott a monarchikus jövő felől való döntésre. Bethlen gróf sok beszédében kijelentette, hogy erre még nem érkezett el az alkalmas időpont. Magyarország azonban e belpolitikai kérdés megoldásában semmi esetre sem fogja zavartatni magát a kisantant tiltakozásaitól s fenyegetéseitől. Akárhogy is van: a királyválasztás Magyarország szívügye és azt, akit meg fog hívni trónjára, az az ország uralkodója lesz, abban az esetben is, ha Benes ur Prágában nem egyezne ebbe bele.

Bethlen gróf római utazásához Bécsben is bizonyos aggodalmas kommentárokat fűznek, amelyek nem felelnek meg a tényeknek. Bécsben egész alapalanul reszketnek Nyugatmagyarországra, a német Burgenland sorsáért, a mely a békeszerződés „egyetlen igazságos (?) paragrafusának alapján került Ausztriához. Budapest politikai körei azonban nem is gondolnak a nyugati határok korrigálására, más politikai problémák foglalkoztatják őket s az a hisztérikus félelem, amellyel Prága és Belgrád Magyarország minden politikai lépését fogadják, ott inkább jogosult, Bécsben.

Bethlen római útja megnyitja Magyarország gyógyulási folyamatának új etappját. Először a bolsevik uralom rémét és a megszállások következményeit kellett likvidálni, majd az inflációs időben meghalt koronát és a gazdasági életet szanálni. Most az új választások után Magyarországnak immár módja van jelenlegi határainak biztosítására és a szomszédokkal való viszonyra gondolnia. Budapesten még emlékeznek arra, hogy egykor, 1920. augusztusában a kisantant államai vasgyűrűt kovácsoltak Magyarország körül és ennek az országnak sorsát saját elhatározásuk szerint akarták formálni. Ennek azonban az lett a következménye, hogy Magyarország kénytelen volt új politikai barátokat keresni és így keletkezett a római orientáció. Ha Bethlen februárban odá, az örök városba utazik, úgy az egész magyar nép kívánságát teljesíti. Ha valakit el-lenségek vesznek körül, úgy az távolabb kénytelen barátokat keresni.

A Mussolini-Bethlen találkozás politikai következményei egyelőre beláthatatlanok. — Belgrád félelme, hogy Olaszország és annak barátai (Magyarország, Románia és Albánia) körülférják, nem eshet komoly latba. Nem túlzás, ha azt jósoljuk, hogy Bethlen római utazása Közép-Európa új politikai jövőjét vezeti be, jobb jövőjét, mint amilyen közelmúltja volt.

Sáklásmenettel üdvözölték a hazatérő polgármestert.

Aradváros lakossága bandériumos sáklászenével ünnepelte Angel István dr.-t.

(Arad, január 25.) Feszült várakozás előzte meg Aradon Angel István dr.-nak, Arad új polgármesterének Bucarestből való megérkezését. A nagy havazással egyidőben beállott forgalmi zavarok miatt a polgármester csak vasárnap délelőtt érkezett meg Aradra. A város lakossága — tudomást szerezve a polgármester hazatéréséről — hétfőn esie fáklásmenetet rendezett Angel István dr. tiszteletére. A menetet, amely először Boneu Vazul prefektus lakása előtt állott meg és éljenezte a prefektust, a gájl lovastandérium vezette. A prefektusi lakástól egyenesen Angel István dr. házához mentek. Közben a tömeg egyre nagyobb lett. Aradváros polgárai nagy számban csatlakoztak, hogy annál impozánsabbá tegyék Arad új polgármesterének ünnepelését. Angel István dr. marosparti házának környéke ki volt világítva, az egész városrész is részt kért az ünnepségből. Több háznál zines lámpiomokkal díszítették az ucca felőli frontot. Az egyik lámpionon az a felirat díszelt: — Eljen a mi Angel Istvánunk!

A menet megérkezett. Hatalmas éljenzés zúgott fel, amikor Angel István dr. megjelent házának erkélyén. Először Pancotan Todor gazda üdvözölte román nyelven a polgármestert, majd Vas Gusztáv az aradi magyar lakosság örömet fejezte ki, hogy Angel István dr.-ra esett a belügyminiszter választása, mint olyan férfit, aki hivatott városát vezetni. An-

gel István dr. előbb románul válaszolt, majd magyarul fordította át köszönését:

— Kedves köztársaságunknak tartom, hogy akkor, amikor a magyar kisebbség részéről ily szeretetteljes üdvözlésben részesülök, a kisebbség anyanyelvén válaszoljak. Bevallom, mélyen meg vagyok hatva, amikor a szeretet, a rokonszenv ily impozáns megnyilvánulását látom. A szeretet és ragaszkodás oly emberi erő, amely legtöbbször szunnyad az emberben és csak akkor tör elő, ha erre különösebb alkalom kínálkozik. Ugy látom, hogy a mai alkalom ilyen. Ha való és tény, hogy a szeretet hozta Önöket ide a hogy bírom érzéseiket és bizalmukat ebben a pillanatban, ugy ezt annak a 35, munkában eltöltött esztendőnek tulajdonítom, amely Aradhoz táncolt és amely a kölcsönös megismeréshez vezetett. Amidőn kérem Önöket, hogy továbbra is tartsanak bizalmukban, ígérem, hogy mindent eddig, ezután is minden erőmmel és tudásommal Aradváros polgárainak boldogulását és a város fejlődését szolgálom. Újból köszönöm az üdvözlést és azt kívánom Önöknek, hogy továbbra is hazánk és városunk hasznos polgárai legyenek.

Lelekes éljenzés tört ki szavaira, majd Horvát József, Angel István dr. feleségét köszöntötte fel: a Mossóczy-telep hálás lakossága pedig két gyönyörű csokorral járult Angel István dr. elé. A fáklásmenet ezután végigvonult a város főútcáján a tűzoltólaktanyáig, ahol szétszórott.

Nagyszabásu panamát lepleztek le Németországban.

Amikor a német hatóság megveszi saját fegyvereit. — Öngyilkos lett a csaló német őrnagy.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) A német államot csaló fegyvervásárlási manipulációk révén hatalmas összegekre rugó károsodás érte. A nagyszabásu panamára most kezd világosság derülni. A hadügyminiszterium a manipulációk egyik főszereplőjét elbocsátotta állásából, a csalások másik főhőse pedig öngyilkosságot követett el. A Vossische Zeitung nemrégiben jelentette, hogy Alexander Wiedemann őrnagy ismeretlen okból felakasztotta magát lakásán. A hadügyminiszterium annak idején közölte a nyilvánossággal, hogy Wiedemann egyike volt a legszorgalmasabb és legmegbízhatóbb tiszteknek és öngyilkossága semmiképpen sem hozható összefüggésbe szolgálati ügyekkel. Közben azonban ismeretessé vált, hogy Wiedemann résztvett bizonyos fegyvervásárlásokban, amelyeket főként egy a hadügyminiszteriumban alkalmazott nyugdíjas őrnagyon, Glodgowskyn keresztül bonyolítottak le.

Glodgowsky a hadügyminiszterium megbí-

zásából különböző fegyvervásárlásokat eszközölt és csalárd manipulációk által csaknem egymillió aranyárku erejéig megkárosította a német államot. A nv. őrnagy olyan fegyvereket és alkatrészeket adott el a hadseregnek, amelyek már rég annak tulajdonát alkották. Ezt a manipulációt megkönnyítette az a körülmény, hogy a hadügyminiszteriumnak nem volt tudomása arról, hogy tulajdonképpen mennyi fegyvere van a hadseregnek és hogy hol vannak azok elraktározva. Nem titok ugyanis, hogy fegyvereket gyakran egész Európa vasutain és viziútain végighurcoltak, hogy végre odakerüljenek, ahonnan elindították azokat.

Mikor már fenyegetett az, hogy a ravasz manőverek nyilvánosságra kerülnek, Wiedemann őrnagy öngyilkos lett, Glodgowskyt pedig azonnal elbocsátották. Az ügy valószínűleg a legfőbb hadvezetőség elé kerül. Érdekes, hogy ezeknél a speciális fegyvervásárlásoknál előfordult gyakran az is, hogy a hadsereg kétszer, sőt háromszor is megvásárolta a — saját fegyvereit.

A magyar felsőház kinevezett tagjai.

Harminchét új magyar főrend. — Rákosi Jenő kimaradt a névsorból.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A magyar hivatalos lap vasárnapi száma közli a magyar felsőház kinevezett tagjainak névsorát. Harminchét főrendet nevezett ki Horthy kormányzó s ezek sorában sok érdekes közéleti fértő került be a magyar felsőházba, de ugyanekkor igen nagy feltűnést keltett az a kétségtelenül megdöbbentő tény, hogy a felsőházi tagok sorából kimaradt Rákosi Jenő, a magyar újságírás nesztora, noha őt, a magyar újságírásnak ezt a klasszikusát még Széll Kálmán előterjesztésére nevezte ki a felsőház tagjai közé I. Ferenc József épen huszonöt év előtt. A magyar hivatalos lap vasárnapi száma egyébként az alábbi kinevezési dekrétumot közölte: A magyar királyi miniszterelnöknek a miniszterium nevében tett előterjesztésére a magyar országgyűlés felsőházáról szóló 1926. évi XXII. t.-c. alapján: Balogh Elemér magyar királyi gazdasági főtanácsost, a Hangya termelő, értékesítő és fogyasztási szövetséget vezérigazgatóját, gróf Batthyány Elemér volt főrendiházi tagot, dr. Bernáth Géza belső titkos tanácsos, a magyar királyi kuria nyugalmazott másodelnökét, Concha Győző dr. volt főrendiházi tag, magyar királyi udvari tanácsos, egyetemi nyilván-

nos rendes tanárt, vitéz Csanády Frigyes belső titkos tanácsost, nyugállományu magyar királyi gyalogsági tábornokot, Dáni Balázs nyugállományu magyar királyi gyalogsági tábornokot, dr. Egy Aurél magyar királyi udvari tanácsost, a Pénzügyminiszteri Központ jogtanácsosát, Erney Károly magyar királyi kincstári főtanácsost, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár vezérigazgatóját, báró Hazai Samu belső titkos tanácsost, nyugállományu vezér ezredest, nyugalmazott magyar királyi honvédelmi minisztert, Heinrich Dezső magyar királyi kormányfőtanácsost, a Heinrich A. és Fiai részvénytársaság elnökét, Herczeg Ferenc író, a Magyar Tudományos Akadémia alelnökét, Hoitsy Pál író, a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének elnökét, Jekelfalussy Zoltán belső titkos tanácsos, nyugalmazott fiumei és magyar-horvát tengerparti kormányzó, Károlyi László gróf belső titkos tanácsost, Koós Zoltán magyar királyi kormányfőtanácsost, a Magyar Földhitelintézet vezérigazgatóját, báró Korányi Sándor dr. egyetemi nyilvános rendes tanárt, báró Kornfeld Móric dr. nagybirtokost, Lukács László belső titkos tanácsos, nyugalmazott magyar királyi miniszterelnököt, Muzsa Gyula ma-

gyar királyi udvari tanácsost, Nagy János (tanári) volt nemzetgyűlési képviselőt, Nemes Albert gróf belső titkos tanácsos, nyugalmazott magyar királyi rendkívüli követet és megnevezett minisztert, Némethy Károly dr. belső titkos tanácsos, volt főrendiházi tag, nyugalmazott belügyminiszteri államtitkár, Pallavicini János őrnagy, belső titkos tanácsos, nyugalmazott császári és királyi nagy követet, Pap Elek dr. belső titkos tanácsost, a Magyar Nemzeti Bank alelnökét, Ripka Ferenc dr. magyar királyi udvari tanácsost, Budapest székesfőváros főpolgármesterét, Scitovszky Tibor dr. nyugalmazott magyar királyi külügyminiszter, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatóját, Sebess Dénes dr. nyugalmazott igazságügyminiszteri államtitkár, a Magyar Földhitelintézet igazgatóját, Simonits Elemér belső titkos tanácsost, Soós Károly nyugállományu magyar királyi gyalogsági tábornok, nyugalmazott magyar királyi honvédelmi minisztert, Széchenyi Emil gróf belső titkos tanácsost, a Magyar Vöröskereszt Egylet elnökét, Szijj Bálint volt nemzetgyűlési képviselőt, Szinyei-Merse István belső titkos tanácsos, nyugalmazott főispánt, Sztérynyi József báró belső titkos tanácsos, nyugalmazott magyar királyi kereskedelemügyi minisztert, Teleszky János dr. belső titkos tanácsos, nyugalmazott magyar királyi pénzügyminisztert, Tóth János belső titkos tanácsost, az Országos Földhivatkozandó Bizottság elnökét, Vida Jenő magyar királyi gazdasági főtanácsost, a Magyar Általános Köszönhánya Részvénytársaság vezérigazgatóját és Weiss Fülöpöt, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vezérigazgató-elnökét Slejhosszigian a felsőház tagjává kinevezem. Horthy s. k. Bethlen István gróf s. k.

Iparosgyűlés Aradul-nonn.

Az aradkerületi iparosság impozáns megmozdulása.

(Arad, január 25.) Vasárnap, január 23-án tartották meg az aradkörnyéki iparosok az ipartestületek Országos Szövetsége zászlaja alatt első kerületi szervező ülésüket Ujardon. Az ülésen Aradról megjelentek Assael Károly, Reinhart Gyula, Tatu Lázár, Glück József, Zabb István, Moskovitz Izidor, Fock Gábor, Lakatos Mihály, Petőfi Demeter és Jac Endre ipartestületi titkár. Az Eisenring részéről Hollinger Péter elnök jelent meg, az egyesület számos tagjával. A gyűlésen, amelyen Knapp Péter, az ujaradi ipartestület elnöke elnökölt, nagyszámban jelentek meg az érdeklődő iparosok. Miután Knapp elnök a megjelenteket üdvözölte, átadta az elnöki széket Assael Károly, kerületi alelnöknek, aki rövid beszédben üdvözölte a megjelenteket, majd rátért a gyűlés fontosságára és az iparösszervezkedésre. Utána Moskovitz Izidor a szervezkedés szükségességéről beszélt, majd Reinhart Gyula a kisiparosok hiteléről tartott előadást és ismertette az országos iparosbank alapításának sürgős szükségességét. Moskovitz Izidor az iparosok tenetkezési csoportjának működéséről számolt be és vázolta azokat az előnyöket, amelyek a beiratkozásból származnak. Stupjar Samu igazgató az ipartestületek felállításának szükségességéről beszélt. Hollinger Péter meleg köszönését fejezte ki az aradi iparosságnak a szervezkedés körül kifejtett munkájáért és fáradságáért, felhívta a megjelenteket, hogy szíveleljék meg a hallottakat, tartsanak össze, mert ez az út vezet a boldoguláshoz. Knapp Péter, az ujaradi ipartestület elnöke a szoros együttműködésről beszélt. Szóba került a gyűlésen az a miniszteri rendelet, amely szerint a tanonc és egyéb díjakat egyenesen a munkaügyi miniszteriumhoz kell fizetni és amely által nagy kár éri az iparosságot, miután a díjak egyrésze eddig az ipartestületekhez futott be. Ennek a módosítása érdekében is közbe kell járni, azonban minden eredményes működéshez elsősorban az összetartás és egyetértés szükséges. A lelkes hangulatban megtartott kerületi gyűlés Assael Károly és Knapp Péter zárszavaival ért véget.

Aradi hivatalnokleány tragédiája

Öngyilkossági riadalom az aradmegyei prefekturán.

(Arad, január 25.) Ma a déli órákban, amikor a vármegyei prefekturán a legnagyobb élénkség uralkodott, az aradi mentők emberei rohantak végig. Kiderült, hogy az alispán előszobájában egy uriasabban öltözött nő rosszullett, állítólag mérget hajtott fel. Az előszobában akkor véletlenül csak a leány és az egyik prefekturái szolga tartózkodtak s a szolgának feltűnt, hogy amidőn belépett a leány a szobában levő vízcsapnál megivott egy pohár vizet. Néhány pillanatig beszélgettek még; majd nem sokára a leány szédülni kezdett, összeesett és rettenetes görcsökben szenvedve fetrengett a földön. Az asztalon egy csomó bucsulevelet hagyott hátra. Köztük egy dr. Lázár Ágoston alispánhoz volt címezve s az aláírásból megállapították, hogy az állítólagos öngyilkost Moravék Erzsébetnek hívják és postaisztviselőnő. A levélben keservesen panaszkodik amiatt, hogy háztulajdonosnője kitette Közép-ucca 6. szám alatti lakásából, mert nem fizette meg rendben a megszabott házbért. Pedig ő volt a legpontosabb fizető. Nem bírja a sorozatos zaklatást és ezért manekül a halálba. Végül bocsánatot kér az alispántól, hogy hivatalában követe el tettét és kéri, hogy beteg édesanyját kiméletesen értesítsék tetteről. A közkórházba szállított leányt dr. Dragan Sándor vizsgálta meg és kereste a mérgezés tüneteit. A leányon azonban inkább a hisztéria és az elmezevar jelei mutatkoztak és kiderült, hogy a leány nem is követett el öngyilkosságot, bucsuleveleit beszámíthatatlan állapotban írta. Állapota így is súlyos, állandóan kiáltozik s mivel orvosai dühöngésétől tartanak, ideiglenesen áttették az elmebajások osztályába.

Hatmilliárdos vámcshalás.

Egy állítólagos Arad melletti kalapgyár szerepelt cégérül.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójától.) A bécsi lapok, s közöttük a Neues Wiener Journal nagyszabású vámcshalásról adnak hírt, amely Magyarországon történt, s amelynek érdekessége az, hogy abban a főszerepet egy állítólag Arad mellett lévő kalapgyár játszotta volna. A bécsi lapközlések ezeket mondják: A budapesti főkapitányság nagyszabású vámcshalási ügyben nyomoz nagy eréllyel, mivel körülbelül 6 milliárd koronára tehető az az összeg, amellyel a magyar állam károsodást szenvedett. A tényállás ebben az ügyben az eddigi rendőri nyomozás szerint a következő:

A budapesti Hungária-kalapgyár annak idején engedélyt kapott a magyar pénzügyminisztériumtól arra hogy 30 vagon gyapjút elszállíthasson az Arad mellett lévő fiók gyártelepre és hogy az abból készült kalapokat újra beszállíthassa Magyarországra. A részvénytársaság azonban, amelynek igazgatóságában több magyar közéleti férfi mellett Stromfeld Aurél, az egykori vörös hadsereg volt vezérkari főnöke is szerepel, eladta a gyapjút Pozsonyban és behozott ennek ellenében — miután a vagonokat egy ideig ide-oda küldöztették a külföldön — külföldi nemezkalapokat, amikre különben magas vám van kivetve. A gyapjunak olasz nemezkalapokká való átváltozása feltűnt a gyári munkásoknak és végül a rendőrség is tudomást szerzett a dolgról. A Budapesten megindult eljárás elsősorban Dénes vezérigazgató ellen irányul, valamint az egykori vörös hadsereg volt vezérkari főnöke: Stromfeld Aurél ellen. A rendőri nyomozás — a lapok közlése szerint — nagy apparátussal folyik.

Erdeklődtünk aradi szakkörökben az állítólagos Arad-melletti kalapgyár dolgában, de az aradi szakemberek és kereskedők közül senki sem tud arról, hogy Arad környékén a budapesti Hungária-kalapgyárnak telepe lenne, vagy pedig a közelben olyan kalapgyár létezne, amelyben a Hungária érdekelve volna. Nagy a valószínűsége annak, hogy a bécsi újság tudósításába hiba csuszott és így került Arad neve ebbe a pesti vámcshalási ügybe.

Bomlás előtt az Erdélyi Bankszindikátus.

Személyi ellentétek válságba sodorták az erdélyi magyar bankok egyesülését.

(Arad, január 25.) Megírta az Aradi Közlöny; hogy az Erdélyi Bankszindikátusban ki-robantak azok az ellentétek, amelyek eddig is károsan akadályozták működését és a szindikátus emiatt súlyos válságba került. Berivoy István már le is mondott titkári állásáról és ugyancsak lemondásra készül Gyárfás Elemér dr. elnök is. Ugy a regáti, mint a külföldi tőke bizalmatlan az erdélyi bankokkal szemben. És ez volt az oka annak, hogy Erdély és Bánság pénzügyi, kereskedelmi és ipari vállalatai csak mérsékelt hitelforrásokkal rendelkeztek s ezekből is csak korlátozott mértékben meríthettek.

Gigászi munka vár tehát a szindikátus új elnökére, akinek mindkét irányú téves megítélését el kell oszlatnia, mert valóban nem Gyárfás Elemér hibája, hogy az aradi és bánáti pénzügyi intézetek még ma sem tagjai az Erdélyi Bankszindikátusnak, amely pedig kimondattan azzal a céllal alakult, hogy kebelébe tömörítse az összes erdélyi magyar kisebbségi bankokat. Az aradi és bánáti pénzügyi intézetek azonban részben személyi okok miatt, részben pedig azzal az indokolással, hogy a szindikátus vezetésében részükre nem juttattak tőkeerejüknek és erkölcsi tekintélyüknek megfelelő vezető szerepet, csak elvileg csatlakoztak ehhez az intézményhez, sőt az aradi bankok legutóbb még azt is közölték a Bankszindikátussal, hogy csak mint pártoló tagok kívánunk szerepelni.

Gyárfás Elemér dr. elnök már sorozatos tárgyalásokat folytatott az aradi s temesvári pénzügyi intézetek vezetőivel a csatlakozás kérdésében, de eddig, sajnos, nem sok gyakorlati eredménnyel. Az aradi és bánáti pénzügyi intézetek semleges magatartásának egyik oka az, hogy Gyárfás Elemért politikai és közgazdasági

kvalitásai dacára sem tartják alkalmasnak erre a súlyos s sok felelősséggel járó tisztségre. Kifogásolták, hogy a Bankszindikátus elnöke egy dicsőszentinártoni törpe pénzintézet vezetője, ugyanakkor pedig a viszonylag mamuth-bankok vezérigazgatói, csak alelnöki szerepkörhöz jutottak a Bankszindikátusban.

Az aradi, de főleg timisoarai pénzügyi intézetek távolmaradásának okát sokan abban is látják, hogy nem Szana Zsigmond vezérigazgató állott a szindikátus élén. Viszont mások szerint Szana Zsigmondnak is megvan a maga személyi ellenzéke és nagyon sok olyan bank van, amely Szana belépése esetén nem lett volna hajlandó a csatlakozásra. Az érdekeltek véleménye szerint az egyenetlenségnek, a széthúzásnak ebben a bomlasztó atmoszférájában olyan ember kezébe kell letenni a Bankszindikátus elnöki tisztségét, akinek személye osztatlan bizalomnak örvend az erdélyi és bánáti pénzügyi intézetek körében. A folyamatban lévő bomlás abban is megnyilvánul, hogy számos olyan pénzügyi intézet jelentette be kilépését a szindikátusból, amelynek eddig értékes támogatói és lelkes tagjai voltak.

Ha a folyamatban lévő kilépési akciókat nem sikerül leszerelni, úgy az erdélyi bankszindikátus súlyos krízise még a márciusi közgyűlés megtartása előtt ennek a gazdasági érdekképviseletnek teljes felbomlását vonhatja maga után. A szindikátus vezetőségének és az annak kebelében tömörült pénzügyi intézeteknek jobb belátásra kell eszmélniök, ha azt akarják, hogy kifelé is, befelé is arra a tekintélyre tegyenek szert, amelyet a többi bankszindikátusok, a román pénzügyi intézetek szövetsége, a Solidaritatea, valamint a szász és német kisebbség bankszindikátusa, a Revisionsverband élveznek.

Kaas Lázár, aki kétszer hal meg...

Kiderült a torneai határdráma hősnének igazi kiléte. — Aradi iskolásdiákból katonaszökevény, majd kegyetlen gyilkos.

(Arad, január 25.) Kaas Lázár: gyilkos... Egy szó, amely a gyarló emberi bűnök legmészszőbbik határkövet jelenti — és lezárja a földi élet lapjait. Gyilkos... akit torz arcu Lombrosónak formál a képezel — előtte becsapódott a Becsület kapuja. Nagyot döngött ez az ércnél súlyosabb bizanci kapu, élesebbet csattant závarjának fordulása, mint öt revolverdörrenés. Öt revolverdörrenés — becsület-kapu csattogása... Egyenlő. Mindkettő embert öl...

Kaas Lázárt jól ismertem. Iskolaspajtásom volt. Iskolában, játékokban együtt, egymás mellett küzdünk. Ha elessem a játékban s fölhorzsolít testemből bő pataokban buzogott a vér, megijedt, megsajnál, odajött és részvétellel kérdezte... „fáj?”... Kaas Lázár! Vajon a sötét éjszakában, amikor ötször egymásután durrantottad el fegyvered az élő husba, akkor is félté gonddal nyilatkoz beléd az aggodalom ereje, hogy odaszaladj a vérző mellhez és csöndesen megkérdezd... „fáj?”... Erzékenyszivű kis Kaas Lázár, hogyan tudtál embert ölni, hogyan lettél gyilkos?

Kaas Lázár, te embert öltél! — Gyilkoltál s önmagad felett is meghuztad a lélekharangot. Hallod ezt a bus kongatást, amint bokrok alján rejtőzve, félve onoszs a mérföldre kerülöd a zöld kakastollat. Kettős gyilkos vagy Kaas Lázár. Megölted a rendőrt, megölted magad is. Meghaltál... ekkor haltál meg először. Másodszori jogerős, hivatalos halálod csak formalitás lesz, amikor az élet törvényszerű folyásának tisztelegsz, meghajtod magad a hóhér kötele előtt...

Az Aradi Közlöny teljes részletességgel beszámolt a torneai véres drámáról, amelynek a köteleességét hiven teljesítő rendőr esett áldozatul. A gyilkos — mint jelentettük — a jelek szerint Magyarországra menekült, minden bizonnyal magyar földön bujkál és így a magyar hatóságokon a sor, hogy a gyilkos szökevény ne kerülje el az igazságszolgáltatást. Az aradi rendőrség nagy apparátussal folytatott nyomozása eredményeké-

pen mára kiderült, hogy a szerencsétlen torneai rendőr megölőjét nem Casin, hanem Kaas Lázárnak hívják s amint megállapítást nyert, namis okmányokkal próbált átszökni a határon. Ennek során aztán Kaas Lázár eddigi életéről és családi viszonyairól egészen új adatok derültek ki, amelyek szinte teljesen érthetlenné teszik, hogy vajon mi indíthatta Kaas Lázárt a katonai szolgálat elől való menekülésre és ennek következményeként a szörnyű gyilkosságra.

Kaas Lázárt Aradon régidő óta ismerik, hiszen itt végezte meglevő középiskoláit. Jó társaságokban fordult meg, barátai körében általános szeretetnek örvendett a népszerű „Lázi.” Később — egész váratlanul — kimaradt az iskolából és tizenhét éves korában, időelőtt bevonult katonának és néhány középiskolája, valamint önkéntes jelentkezése következtében egystráfos önkéntes egyenruhát viselhetett és az aradi vár irodájában nyert beosztást. Egyszerre aztán vig, kedélyes természete érthetetlenül különössé vált, különcödött, majd hirtelen eltűnt a katonaságtól. Csakhamar azonban elfogták, elítélték rövidebb fogházbüntetésre. A büntetés kitöltése után nemsokára, annak ellenére, hogy már csak kevés ideje volt hátra a katonai szolgálatából, megint megszökött, sokáig Aradon bujkált nagyjénél és röviddel a gyilkosság elkövetése előtt torneai tolonaságát kereste fel és ott rejtőzött el az emlékezetes estéig, amikor megkísérelte a magyar határon való átkelést; ekkor történt a szörnyű tragédia, amelynek egyik áldozata Don Demeter, a köteleesség teljesítő rendőr, a másik pedig a szerencsétlen sorsú Kaas Lázár. (s. p.)

— A magyar iskolák nyilvánossági joga. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi minisztériumban ma megjelent egy magyar küldöttség a magyar iskolák nyilvánossági jogának ügyében. A minisztériumban a küldöttség azt a választ kapta, hogy a kérdést március hó 17-ikéig feltétlenül elintézik.

Az ellenzék a CFR-ért

Szerdái elnapolták a parlament ülését.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának ávirata.) A kamara szombat délutáni ülésén Madgearu Virgil képviselő igen élesen kikelt a kormány azon törekvése ellen, amelylyel a CFR, autonóm jogait akarja megnyirbálni. Teljes egészében kifogásolja a kamara elé terjesztett reformjavaslatot és bejelenti, hogy annak elfogadása ellen az ellenzék utolsó lehetőségig harcolni fog. Szombaton a kamara és a szenátus ülését elnapolták. A törvényhozás két háza a legközelebbi ülést szerdán tartja meg.

Művészet.

Játék a kastélyban — Fekete Irénnel. Vasárnap délután 7 óraker műsorváltozás volt az aradi színházban. A hirdetett Becstelenek Kallós József gyásza miatt elmaradt s helyette hirtelen a legutóbb frappáns sikert aratott Játék a kastélyban-t vette elő a színtársulat. Az előadás külön szenzációja volt, hogy Kálmán Sári szerepét: a színésznőt Fekete Irén játszotta. A művésznőt már színpadra lépésekor hatalmas ováció fogadta, a meglepetés és tetészes moraja viharzott végig a publikumon Fekete Irén hubi-frizurájának láttára is. Az előadás simán gördülékeny volt. Fekete Irén tudásának tárházából bőségesen bugyogott az alakító-készség művészete, pompás kvalitásainak átfogó ereje nagyszerűvé formálta kiváló szerepét. (—)

Színházi műsor. Szerda: Menekülő asszony, színmű. (Bemutató előadás. B. bérlet.) Csütörtök: Menekülő asszony, színmű. (C. bérlet.) Péntek: Menekülő asszony, színmű. (A. bérlet.) Szombat délután 3 és fél óraker: Peleskei nótárius, énekes vigjáték. (Ifjusági előadás.) Este 8 óraker: Éva, operett. (A. bérlet.)

Budapesti színházak műsora. Budapestről jelentik: A pesti színházak e heti műsora a következő: **Vigszínház:** Szerda, csütörtök, szombat, vasárnap (huszonötödöszer): Nem nőülök, péntek, vasárnap délután: A Noszty-fiu esete Tóth Marival. Szombat délután: A vasgyáros (a Színészegyesület színésziskolájának vizsgálóelőadása). — **Magyar Színház:** Szerda, csütörtök: Játék a kastélyban. Péntek: Az új urak. (előszőr). Szombat, vasárnap este: Az új urak. Vasárnap délután: Az új földesur. — **Király Színház:** Egész héten minden este: Aranyhattyú. Vasárnap délután: A cirkuszercegnő. — **Belvárosi Színház:** Egész héten minden este: A fehér egér. Vasárnap délután: Egy férfi eladó. — **Városi Színház:** Egész héten minden este: Kiss és Kis. Vasárnap délután: Hoffmann meséi. — **Fővárosi Operettszínház:** Egész héten minden este és vasárnap délután: Vigyázat! Női szakasz! — **Andrássy uti Színház:** Egész héten minden este és vasárnap délután: Fogom a külföldet; Szerelmi levelező; Szerbuc, Sára! Majd a Raposa; A csodálatos nagymama; A brazilial tiltványes. Tréfák; magánszámok. — **Royal Orfeum:** Egész héten minden este: A zsványkirály. Zerkovitz—Harmath új nagy operettje, Kiss Ferenc és Somogyi Nusi vendégfelléptével; A 4 Loros, zenebohók; The Kjdlav amerikai excentrikusok; Solti Hermin. Szokolay Olly, Dénes Oszkár.

Az aradi színházi iroda hírei. A menekülő asszony, Galsworthy világhírű színműve rendkívül érdekes problémát tárgyal. A szerelmélnküli házasságból menekülő asszony sorsát írja meg a szerző egy izgalmas cselekmény keretében. Az újdonság, amelyet csak most mutatnak be Bécsben, szerdán kerül színpadra először az aradi színpadon. A Menekülő asszony főszerepeit Fekete Irén, Kiss Mariska, Pallay Manci, Károly Klári, Mészáros, Jávor, Győző Olasz, Örvössy, Kun és Révész játsszák. — Az Éva — Havassy Mimi-vel. Lehar Ferenc remekműve, az Éva tíz év óta nem került színpadra Aradon. Szombaton eleveníti fel a társulat a nagyszabású Lehar-operettet, amelynek címszerepét Havassy Mimi játssza. Szombat délután 3 és fél óraker Hetényi Elemérrel a címszerepben a Peleskei nótárius kerül színpadra ifjusági előadásként. — A Szomorúságának éneke lesz a színház legközelebbi újdonsága. Ossip Dymov világhírű, klasszikusan nemes drámájára hetek óta készül a társulat prózai együttese.

Antiszemita botrány Clujon.

Ledobtak egy zsidó diákot az egyetem lépcsőjéről.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának telefonjelentése.) Ma délelőtti 11 óraker hangos antiszemita botrány játszódott le a tudományegyetem folyosóján. Schiff Zoltán nevű joghallgatót két diák igazolásra szólította fel. Schiff készséggel nyújtotta át indexét, amelyből az igazoltatók megállapították zsidó származását.

— Te zsidó vagy! — kiáltották rá.

A megszeppent diák, hogy inzultálásának elejét vegye, francia nemzetiségűnek vallotta magát. Szerencsétlenségére azonban egy arra haladó egyetemi hallgató felismerte, hogy turgu-muresi zsidó fia, mire az igazoltatók nekiestek, össze-vissza verték és a lépcsőn legurították. Schiff sérüléseit a mentők kötötték be. A botrányos igazoltatásnak az egyetem tanács előtt lesz folytatása.

Helyreállott a forgalom Bucurestivel.

Két emberáldozat a pályaépítési munkálatok közben.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A megnyitott időlárás következtében beállott olvadás vasárnap délelőttre lehetővé tette, hogy a két napos óriási hóvihar okozta károk helyreállítási munkálatait megkezdjék. Még a vasárnap délutáni órákban Brassóból és Bucurestiből nagyobb számú katonasoztagot küldtek ki, akik elsősorban a Predeal-Brassó közötti súlyosan megrongált pályatestet és táviróvonalat hozták rendbe. Négy napi szünetelés után a brassói személyvonat Predealon keresztül már hétfőn reggel megérkezett Bucurestibe. A helyreállítási munkálatok nagy részét mára aztán befejezték s jelenleg csak a Pietati—Piatra Oit,

Ploesti—Tandarel, Faurel—Fetesti és Ploesti—Sianic közötti vonalon szünetel a forgalom. A Simplon a Pitești—Piatra Oit vonal szabad-tételéig Predeal—Brassó között közlekedik. Ma este már a Ploesti—Predeal közötti vonalon is befejeződtek a helyreállítási munkálatok s még az esti órákban mindkét oldalról megindították a vonatokat. Sajnos azonban, a helyreállítási munkálatok két emberáldozatot is követeltek, amennyiben Baicoi állomás mellett a munkasoztag két vezetőjét az expresszvonat halálra gázolta. A telefon-szoigálat Bucuresti és a vidék között még nem működik, a táviróforgalmat azonban nagyrészt helyreállították.

Kisemmizett aradmegyei földbirtokosok.

A rosszul értelmezett agrárreform koldusbotra juttatta őket. — Negyedmillió kifizetési díj, aminek semmivé vált.

(Arad, január 25.) Szenzációs feljelentés ment ma a temesvári ügyészséghez egy tekintélyes temesvári iparvállalat főnöke, felesége, üzletvezetője és egyik alkalmazottja ellen. A feljelentés igeu élénken tükrözi vissza azoknak az aradmegyei gazdálkodóknak a kétségbeesett helyzetét, akikből az agrárreform földet vett el, s akiknek helyzetét egyesek saját hasznukra aknáznak ki. A rendkívül érdekes ügy részletei az alábbiak:

Az ügy előzményei még a háboru idejére húzódnak vissza, amikor az aradmegyei Zaránd község határában levő Edelsheim-Gyulay grófi birtokból egyes gazdálkodók nagyobb mennyiségű földet vásároltak maguknak. Többek közt S. L. és M. B. ismert santanai gazdálkodók körülbelül 300 holdat vásároltak és addigi földjeiket eladták, hogy a vételárát ki tudják egyenlíteni. A gazdálkodók békésen művelték földjeiket és megelégedetten éltek addig, amíg az agrárreform nem jött. Az agrárreform idején igényjogosultak jelentkeztek, akik a 300 holdas birtokból részt követeltek. A gazdálkodók beigazolták az elsőfoku agrárbizottságnak, hogy nem spekuláció céljaira vásárolták a birtokot, hanem azt maguk művelik meg, mire meghagyták földjüket. Felbevezés folytán a másodfoku bizottság elé került, amely szintén nekikítélte a földet. Végül a legfelsőbb agrárbizottság elé került az ügy, amely ekkor fordulatot vett. A legfelsőbb agrárbizottság absentistának minősítette Edelsheim-Gyulay grófot, akinek összes birtokait, többek között a gazdálkodóknak eladott részeket is kisajátították. Kétségbeesve szaladtak a gazdálkodók egyik fórumtól a másikig, azonban hiába.

Végül egy ismert temesvári ipari vállalattal kerültek összeköttetésbe és — mint a feljelentés elmondja — a vállalat főnöke, a főnök felesége, az üzletvezető és az egyik alkalmazott rábeszélte a gazdákat, hogy bízzák rájuk az ügy elintézését. Kijelentették, hogy egy ügyvéd-ismerősük van Bucurestiben, aki feltétlenül keresztül tudja vinni, hogy ha többet nem is, de 60—60 hold földet visszakapnak. — Rábeszélésükre a két gazdálkodó pénzzé tette minden vagyonát és 250.000 lejt deponált a vállalatnál, azzal a kikötéssel, hogy ezt csak úgy adják az ügyvédnek honoráriumképen, ha keresztülviszi az ügyet és az agrárbizottságtól jóváhagyott végső határozatot hoz a föld visszaszállításáról. Közben megérkezett a bucaresti-i ügyvéd is, aki még külön váltót is kért biztosítékul a 250.000 lejre. Ezt is megkapta és a gazdák most már reménykedve várták legalább a 60—60 hold földet. Hetek teltek el,

azonban semmi eredmény nem mutatkozott. A két gazdálkodó végre megunt a hiábavaló várást és újra felkereste a temesvári vállalatot, ahol megmondták, nem várhatnak tovább, kéri vissza a 250.000 lejt. Legnagyobb meglepetésükre azonban azt a választ kapták, hogy a bucaresti-i ügyvéd a váltó ellenében felvette tőlük a pénzt. Hiába hivatkoztak arra, hogy csak azzal a feltétellel volt szabad kifizetni, ha jogerős határozatot hoz, vállalat vontak és kijelentették, nem tehetnek róla.

A teljesen koldusbotra jutott gazdálkodók Aradra jöttek, ahol felkeresték dr. Székely Aladar aradi ügyvédet és megbízták ügyük rendezésével. Az ügyvéd előbb felszólította a vállalatot, hogy a negyedmillió lejt fizesse vissza és miután ez még nem történt meg, ma bünvádi feljelentést tett a timisoarai ügyészségen a cégfőnök, annak felesége, a cég üzletvezetője és egyik alkalmazottja ellen csalásért és sikkasztásért, azzal érvelve, hogy ők beszállították rá a két gazdálkodót, hogy náluk deponálja a 250.000 lejt. Egyben pedig a negyedmillió lejt erejéig külön polgári pert indított a vállalat ellen. A beavatottak körében feszült érdeklődéssel várják a bünvádi feljelentés további fejleményeit s a két gazdálkodó reménykedve várja, hogy legalább az elszórt vagyonuk egy részét sikerül megmenteni. (m. r.)

Agyonvert aradi munkás.

Halállal végződött rablótámadás az ujaradi országúton.

(Arad, január 25.) Az aradi közpórházba tegnap beszállítottak egy eszméletlen, össze-vissza vert és szurkált embert, akiről megállapították, hogy Szilágyi Károlynak hívják s a Grigorie Alexandrescu (Bercsényi Miklós) ucca 7. szám alatti házban lakó munkás. Amidőn önkivületi állapotából magához tért, a rendőrség kihallgatta s jegyzőkönyvet vettek föl a bünténvről, amelynek Szilágyi Károly áldozatul esett. Szilágyi előadása szerint, békésen haladt az Ujarad—Németség közötti országúton, amikor a bokrok mögött két alak ugrott neki és ütlegelni és lojtotatni kezdtek. A tulerővel szemben minden védekezése hiábavalónak bizonyult és vérző sebekkel, eszméletlenül esett össze. Csak még arra emlékezett, hogy minden értéktárgyát és pénzt elvették tőle. Arramenő szekeresek szedték föl a vérbefagyva fekvő Szilágyit és behozták Aradra. Kihallgatása után ismét ájulásba esett a súlyos sebeket szenvedett Szilágyi és ma reggelre pedig kiszervenedett. Az aradi államrendőrség szűreskörű nyomozást vezetett be a vakmerő tettesek kiderítésére.

Angel István üzen Arad polgárságának.

A polgármester elfoglalta hivatalát. — A városi tisztviselők üdvözlője. — Az új polgármester nagyszabású programja. — Üzenet Aradnak. — A miniszterek jóindulata.

(Arad, január 25.) Ma délelőtt 11 órakor Aradváros tisztviselőikara részesítette meglepetésben a hivatalában először megjelent polgármestert, Angel István dr.-t. A városi tisztviselők a tanácssteremben gyülekeztek s nagy éljenzés tört ki, amikor a polgármester a teremben megjelent. Stefanut Sabin főjegyző mondott a tisztviselőkar nevében üdvözlő beszédet. Rátért arra, hogy Angel István dr. esztendőnkön dolgozott közöttük, mint tisztviselő és egy évvel ezelőtt távozott el körükből, hogy most ismét visszatérjen, mint az összes tisztviselők feje, a város első polgára. Kérte a polgármestert, tartsa továbbra is meg jóakarátában a város tisztviselőkarát. Angel István dr. válaszában megköszönte az üdvözlést és kijelentette, hogy most is, mint mindenkor a legnagyobb szeretettel tekint a város tisztviselőire. Azonban a tisztviselők közé beférkőzött az egyenlenség, a gyűlölködés, ami megakadályozza a munkát. Ennek az állapotnak véget kell vetni s vissza kell állítani a régi egyetértést és szeretetet. Utalt arra, hogy a miniszterium kiadta a jelszót: „leépíteni a városoknál.” Amennyiben erre szükség mutatkozik, úgy fogja végrehajtani, hogy ne érje váratlanul a tisztviselőket és csak április elsején kezdi meg a leépítést.

Üdvözlő küldöttségek Angel dr.-nál

A polgármesteri hivatalban egymást érték a gratulációk, Aradváros társadalmának reprezentáns egyéniségei jöttek el köszönteni Arad új polgármesterét. Délben megjelent a román kereskedők és iparosok küldöttsége, a tisztikar reprezentánsai, majd a polgárság köréből számosan jöttek szerencsét kívánni Angel István dr.-nak. A polgármester ezután a sajtó reprezentánsait fogadta, akiknek a következőket mondotta:

— Első dolgom lesz a tanácsot működésbe hozni, mint az egyedüli szervet, amely hivatott és jogosított a város ügyeinek intézésére. Előszörban a költségvetéssel végzünk, erre nézve már az interimar bizottság idején megtörténtek az előkészületek. A költségvetést a legteljesebb nyilvánosság mellett tárgyaljuk le, a szakbizottságok meghallgatásával. Ezt azonban csak körülbelül négy hét alatt tudjuk elkészíteni, mit a miniszteriumnak be is jelenttem.

Béke, egyetértés, leépítés.

A költségvetéssel kapcsolatban a tisztviselő-redukció kérdése is előtérbe került. A miniszteriumokban és Erdély többi városaiban is megkezdődött a leépítés, azonban gondoskodni kívánok arról, hogy tisztviselőimet ne a fél közepén, váratlanul tegyen állásnélkülivé. Legfeljebb április 1-én kezdődik meg Aradon a leépítés. Hogy milyen állásokat építünk le, nem tudom előre, ezt csak úgy tudom megállapítani, ha majd annak idején sorra veszem a szolgáltatásokat. Mindenesetre a képesítés, hivatás fogja eldönteni, ki megy és ki marad. Nagy súlyt helyezek arra, hogy az elmúlt év január 1-e óta felborult egyetérés és összhang helyreálljon a tisztviselőkar körében. Ez feltétlenül szükséges az eredményes közigazgatáshoz. Én bennem a hit, remény, sőt a meggyőződés is, hogy az én tisztviselőim meggyőződve arról, hogy a szanalás az ő érdekükben is áll, mindenben segítségemre állanak. Ugy gondolom, hogy a tisztviselők ma is úgy érznek, mint én magam tisztviselőkoromban, amikor a torony alatt, második otthonomban, második családom körében, kollégialis vonzalommal találkoztam mindenkivel. Ez az egyetértés ad igazán kedvet és munkakészséget a tisztviselőknél.

A jövő nagyszabású tervel.

— A tanács sürgősen elintézendő ügyei közé tartozik a közlekedés kérdése, amelyet a műszaki bizottság már nagyjában elkészített. A tervezetet a bizottság tagjai között széles-

atom és legkésőbb szombaton még egy ülésben befejezzük az előkészítő munkálatokat. Ezután már a tanács elé kerülhet. A költségvetés letárgyalása és a közúti közlekedés megoldása egy ülésen történik meg. Angel István dr. a gyakorlati programját már kifejtette az Aradi Közlöny újévi számában, amikor sorra ismertette azokat a terveket, amelyeket meg akar ebben az esztendőben valósítani, így a vásárcsarnok, személfeldolgozótelep, vári városnegyed, külföldi kölcsön, világítás kérdése, földgáz és még több más, jelentős terv. Megkérdeztük ezután a polgármestert, hogy hivatalbalépése napján, mit üzen Arad polgárságának, amelynek érdekeit ezután képviselni fogja:

Polgármesteri üzenet Aradnak.

— A közönségnek azt üzenem, — mondotta — hogy annyira a szívemem viselem Arad boldogulását és városunk továbbfejlődését és felvirágzását, hogy mindent elkövetek erre irányuló terveim és szándékaim megvalósítására. Boldognak fogom magam érezni, ha ez sikerülni fog. A közönség pedig tekintse biztosítéknak a multamat és szerény nézetem az, hogy ilyen biztosíték elfogadható. Arad ma, amikor a kormány bölcsessége helyénvalónak találta, hogy a megalakult tanácsot megerősítse, abban a kellemes helyzetben van, amely egyedül álló egész Romániában: a politikát és pártérdekeket teljesen kiküszöbölte a városházáról. Hogy ez tényleg így van, bizonyítják Goga Octavian belügyminiszter szavai, aki, mikor átadta a kinevezésemet, kifejezetten a tudomásomra hozta, hogy a politikát ki kell zárni a közigazgatásból s ezen az alapon kell közigazgatnom. Ez értékes és eléggé meg nem becsülhető vívmány, amely megnyugvást kelthet a közönség körében. Hála és elismerés illeti meg ezért a vívmányért Goga Octavian belügyminisztert, Goldis László kultuszminisztert, ki mindig nagy érdeklődéssel viseltetett Arad fejlődése iránt és Boneu Vazul prefektust, akik mind a politika kiküszöbölésén dolgoznak. Senkisem tekintse a polgármestert ezért politikai exponensnek; én magamat Arad város reprezentánsának tekintem. Felkérek tehát mindenkit, legyen irántam bizalommal és adja meg nekem mindenkor azt az értékes és szükséges támogatást, amely nélkül eredményesen dolgozni nem lennék képes.

Hogy Angel dr. mit végzett budapesti tartózkodása alatt, arról a következőket mondotta:

— A forgalmi akadályok következtében több napot kellett várakoznom a fővárosban, míg visszajöhöttem s azt arra használtam fel, hogy az összes minisztereknél megjelenjek és támogatásukat biztosítsam Aradváros részére. Valamennyien kijelentették, hogy Arad, amely határmenti város és amelyet először látnak meg a külföldiek, akik Romániába érkeznek, a virágzás és fejlődés jeleit kell, hogy mutassa. Ennek az érdekében minden tőlük telhetőt készek megtenni. Megjelentem a földmivelésügyi miniszternél, akit megkértem arra, intézkedjen a bodrogi gát megjavítása iránt, nehogy egy esetleges áradás készületlenül találjon bennünket. Lupas egészségügyi miniszternél a gyermekkorház ügyében jártam el. Megkértem a város nevében a minisztert, hogy hasson oda, hogy az aradi gyermekkorházat az alapítók intencióinak megfelelően vezessék, mire nézve ígéretet is tett. Egyben arra is felkért, hogy részletes memorandumban ismertessem vele a gyermekkorház helyzetét. Felkerestem ezután Arad egyik régi pártfogóját, Tranculási közmunkaügyi minisztert, aki biztosított arról, hogy változatlan érzelmeikkel viseltetik Arad iránt és kijelentette, hogy a közeljövőben, valószínűleg március hó folyamán meglátogatja a várost. Petrovicu közoktatásügyi miniszter barátságosan fogadott és részletesen érdeklődött az aradi közoktatásügyi viszonyok

iránt, mindenben pártfogását ígérve. Mondhatom, mindenhol jóakaratot találtam és ezért hiszem, hogy a kormány tagjainak támogatásával boldogulni is fogunk.

Az interju ezzel véget ért. A titkári szoba zsufolva volt polgárokkal, akik kérésükkel keresték fel Arad új polgármesterét, vagy gratulálni jöttek hozzá. Két óra felé járt ugyan az idő, de Angel István dr. mindenkit fogadott, mindenkinek a kérését, panaszát meghallgatta s amennyire nyomban mód volt rája, segített is. Arad polgármestere az első napon már komoly, nagy munkába kezdett: minden idejét, energiáját, munkakészségét Aradváros szolgálatába szegődötte.

Főpapok uccái Aradon

Kegyeletet kér Aradváros vezetőségétől az alábbi levél írója.

(Arad, január 25.) Páris Lajostól, az ismertnevű aradi luteránus segédlelkészől ma az alábbi sorokat kaptuk, amelyeket annak írója Aradváros vezetőségének figyelmébe ajánl. Az írás így szól:

Január második évfordulója annak, hogy, néhai Papp I. János, az aradi gör. kel. román egyházmegyének negyedszázadon át köztisztelt püspöke örök nyugalom honába tért. És csodálatos! Ha az aradvárosi uccafeliratokat szemléljük, találunk Saguna érsekről, Radu és Ciorogariu püspökökről emevezett uccákat, a mit távolról sem kifogásolunk, habár a két előbbinek épen semmi, utóbbinak pedig mindenetre jóval kevesebb közvetlen összeköttetése volt Aradvárossal, mint Papp I. Jánosnak, ki nemcsak egész működését töltötte Aradon, de 24 évig Arad püspöki székhelyében ült s a székesegyház renoválásának érdemén kívül számtalan nagy tettet művelt Aradváros érdekében. Reméljük, az új polgármesternek, mint fősgyökeres aradi embernek loyális kegyelet-érzetétől, hogy nemsokára találkozni fogunk ezzel az uccafelirással is: „Strada Episcop. Ioan I. Papp.”

Még egyet! Aradon kb. ötvenezer katolikus lélek él s dacára ennek egyik uccája sincs s nem is volt emevezve katolikus egyházi férfiról. Luther-tér és Kálvia János-ucca van Aradon, mely emevezések — mint vallástörténeti nagyságok érdemeit visszatükrözk — az imperiumváltozás után is megmaradtak és pedig igen helyesen. Hasonlóképp megmaradt Timisoaran a Bonaz püspökről történt uccanevezés. A vallás független a politikától s a fajiságtól s így az egyházak nagyjai természetesen az összkereszténységnek közkinccsei. Lakatos Ottó minorita rendfőnöknek, Aradváros első történetírójának neve is már régen uccanevezésre lett volna méltó, mely tényt most még aktuálisabbá teszi az a körülmény, hogy a nagy író-főpapnak unokaöccse, ki a közelmúltban 12 éves rendfőnöksége alatt igen sok közcélú intézményt alapított Aradon, szintén a Lakatos Ottó nevet viselte. Ha tehát lehet Temesváron Str. Bonaz, Aradon Str. Ioan Calvin és Piata Luther, ép ugy lehetne s lenni is kellene egy Str. archimonach Lakatos-nak is. Remélni merjük, hogy lesz ez is, annál is inkább, mert a Str. Cogalniceanul s Str. Sarmizegethusát (Mikes K.- és Aranykéz-uccák) két rövid ucca is köti össze egymással, melybe kapuk is nyílnak, de melyeknek ennek dacára semmi nevük nincs, sem a múltban nem volt.

E kérdések megoldása, ép ugy mint a közúti közlekedés rendezése, reméljük, nem marad meddő ábránd.

— Kicsérélték az albán-olasz szerződéseket. Rómából jelentik Tegnap délután Mussolini és Achmed Zuglul pasa kicsérélték az 1926. november 17-én Tiranában létrejött olasz-albán barátsági és biztonsági szerződést, amelyet mindkét kormány ratifikált. A szerződés az albán köztársaság területi integritásának biztosítása mellett megerősíti a két kormány közötti barátsági köteleket.

H I R E K.

Zita királyné pervesztés.

IV. Károly özvegyét elmarasztalta a párisi bíróság. — A Habsburg-ékszerek viszontagságos sorsa.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) Néhai Károly magyar király koronaékszereinek egy részét tudvalevőleg a Bienenfeld Testvérek párisi ékszerész cég vásárolta meg. Zita a párisi bíróságnál pert indított, azt állítván, hogy a cég becsstelen és jogtalan uton jutott az ékszerekhez. A bíróság ebben az ügyben már ítéletet is hozott, amennyiben megállapította, hogy a Bienenfeld Testvérek cég megengedett vásárlással jutott az ékszerekhez. — Zita erre újabb beadványai fordult a bírósághoz és továbbra is fenntartotta vádját. A bíróság ismét megállapította, hogy a vétel a megengedett körülmények között jött létre és hogy a céget semmiféle felelősség nem terheli. A bíróság Zita exkirálynét az összes perköltségek viselésére, azonkívül a cégnek fizetendő jelentékeny kártérítésre ítélte.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet közlése szerint változóan felhős idő várható, erősebb éjjeli lehűléssel.

— Egyesülési ünnep Aradon. Az Astra irodalmi társaság tegnap délutáni, az egyesülési ünnep alkalmából rendezett irodalmi délutánja a legteljesebb siker és részvét jegyében folyt le. A tartalmas műsori első száma a háziezred által előadott királyhimnusz volt. Balcesti főhadnagy Eminescu és a többi román költők és művészek hatása a kulturális egyesülésre címen tartott értékes előadást. Lipovan tanár vezetésével a teológusok kara nemzeti dalokat adott elő. Barbura Iris őriási tetszés mellett Eminescu-verseket szavalt. A műsor második részében ugyancsak sok tapsot kapott Demos Sivonia is, aki román költőket interpretált. A papnövendékek kara által előadott többi énekszámok, valamint a leányok a növendékeinek táncszáma után a műsor a háziezred zárindulójával ért véget.

— Beiktatták Besszarabia kormányzóját. Bucurestiből jelentik: Tegnap Chisinauban ünnepélyes keretek között beiktatták Rascanu tábornokot kormányzói méltóságába. Sergiu Nitescu besszarabiai miniszter tartott beszédet, amelyben rámutatott arra, hogy a legszorosabb együttműködést fogja kifejteni az új kormányzóval, akit ezután a besszarabiai polgári és katonai hatóságok fejei üdvözöltek. Rascanu a lakossághoz manifestumot intézett, amelyben ismerteti programját.

— Elhalasztott tisztviselő-kongresszus. Clujról jelentik: A tisztviselő-bank megalakítása ügyében vasárnapra összehívott országos kongresszust e hó 30-ikára halasztották, miután a hóviharak következtében a vidéki delegátusok nagy része akadályozva volt a megjelenésben.

— Női tagozat a Magyar Pártban. Oradeáról jelentik: Vasárnap délelőtt kétezer ember jelenlétében Bihardíószegen megalakult a Magyar Párt női tagozata. Az alakuló ülésen dr. Kotzó Jenő kamarai képviselő felesége ismertette a magyarság küzdelmeit és rámutatott arra a gigászi munkára, amelyben a magyar nőknek is részt kell venniük. Beszéde végén percekig tartó éljenzés közben bejelentette a bihardíószegi Magyar Párt női tagozatának megalakulását. Ezután megejtették a tisztikarválasztást. Elnök dr. Kotzó Jenőné lett, aki mellé hat alelnököt és ötven tagu hölgybizottságot választottak.

— Írásbeli vizsgák az aradi katolikus gimnáziumban. Az aradi katolikus főgimnáziumban ma kezdetüket vették a félévi írásbeli vizsgák, melyeket csak a felső osztályosok tesznek. A vizsgákat a Moise Nicoara liceum tanárai vezetik.

— Sikerül Marxnak a kormányalakítás. Berlnből jelentik: Marx eredményesen tárgyalt, úgy, hogy rövidesen megalakítja új kormányát. Egyelőre csak annyit bizonyos, hogy Stresemann megmarad külügyminiszternek. Az új kormány tagjai Stresemann kívül Curtius, Brauns, Gessler, Stingl, Haas, Linde volt miniszterek, Wallraf berlini expolgármester, Schenck, Stauffenberg és dr. Uexküll lesznek.

Harc a magyar luteránus püspökség körül

Goldis miniszter tárgyalásai Bucurestiben a luteránus küldöttséggel.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójától.) A luteránus egyház küldöttsége báró Ambrózy Lajos és Frint Lajos aradi főesperes vezetésével ma hosszabb tárgyalást folytatott Goldis kultuszminiszterrel a szuperintendencia ügyében. A szuperintendenst tisztség betöltésével kapcsolatban három név került kombinálódni és pedig Frint Lajos aradi főesperes, Nikodémusz Károly brasóvi és Bohus László timisoarai luteránus lelkészek. Egyébként 36 lelkész pályázik erre a tisztségre. A luteránus egyház világi gondnoka kétségek nélkül báró Ambrózy Lajos lesz.

Elítélték Bethlen István merénylőjét.

Tíz évre kitiltották Svájcban Justh Ivánt.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Ma hirdette ki nagy érdeklődés mellett a genfi bíróság Justh Ivánnak, Bethlen István gróf magyar miniszterelnök merénylőjének bűnperében az ítéletet. Az ügyész vádbeszédeben súlyos büntetést kért a vádlottra, aki megsértette a vendégjog szabályait és visszalélt Svájc vendégjogával. Háromhavi fogházat

indítványozott, amiből levonandó a vizsgálati fogság, azonkívül 1000 frank pénzbüntetést és Svájc területéről életfogytiglani kitiltását. A bíróság bűnösnek mondotta ki Justhót a terhére rótt cselekményben, azonban csak 24 napl fogházra, 500 frank pénzbüntetésre ítélte, azonkívül tíz évre tiltotta ki Justhót Svájc területéről.

Bigamiával vádolt aradi nagyvállalkozó.

Vizsgálatot indított az aradi ügyészség az Adakalehban kötött mohamedán házasság ügyében.

(Arad, január 25.) Nagy szenzációt keltett annak idején, hogy Scholtz Alajos aradi nagyvállalkozó az elmúlt év őszén mohamedán vallásra térve át, Adakaleh-szigetén a török házassági törvények alapján házasságra lépett az ugyancsak mohamedán hitre áttért Scholtz Baba aradi urileánnyal. Mint ismert, a különös szituációban kötött házasságra az a körülmény szolgáltatott okot, hogy Scholtz, aki nős ember volt, nem tudott elválni első feleségétől, viszont mostani felesége iránt érzett szerelme olyan hatalmas volt, hogy egészen szokatlan eszközökhöz kellett nyulnia, mert nem akart lemondani boldogságáról. — Most, már hónappal az esküvő után azonban

sőtét felhők tornyosulnak a szerelmes házaspár feje fölé, amennyiben az aradi ügyészség bigamia címén vizsgálatot indított Scholtz Alajos, azaz most már a török nevű Mehmed Aidzsi ellen. A román kormány ugyanis kizárólag a Dobrudzsában élő mohamedánok számára engedélyezte a többnejűséget s most annak a megállapítására, hogy Adakaleh török lakossága is élvezheti a törvénytábla többnejűség jogait, az ügyészség feliratot intézett az igazságügyminiszterhez, akinek a válaszára a vádat emel-e a kétnejű Scholtz-Aidzsi ellen, vagy pedig elismerik második házasságának törvényszerűségét.

— Házasság. Goldschmidt Manci és Freund I. Iván házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Eljegyzések. Mairovitz Anna és dr. Goldschmidt Lipót jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Dr. Farchy Leon (Timisoara) eljegyezte Stern Olgát.

Schönzweig Mancika (Nagyhalmagy) és Koritsoner Sándor jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Az erdélyi újságírók kongresszusa. Az Erdélyi és Bánsági Kisebbségi Újságírószervezet vasárnap tartotta Clujon országos kongresszusát, amely főleg szakkérdésekkel foglalkozott. A vidéki delegátusok közül az aradiak, és temesváriak táviratilag mentették ki magukat, kijelentve, hogy csatlakoznak a kongresszus határozataihoz. A tisztikar beszámolója során dr. Móricz Lajos a nyugdíjintézet működését ismertette és javasolta, hogy a központ és a vidéki csoportok tegyék intezivebbé a kapcsolatokat. A közgyűlés a régi tisztikar-nak megadta a felmentvényt, majd a következő tisztikar választották meg egyhangulag: Elnök: dr. Paál Árpád, ügyvezető alelnök: dr. Zagoni István, alelnökök: Szász Endre, Peredy György és dr. Krenner Miklós. Egy alelnöki helyet fenntartottak a temesvári csoport részére. Főjegyző: Kacsóh Sándor, jegyző: Pásztor Jenő és Jámor Ferenc, főtitkarak: Walter Gyula és dr. Nagy György, pénztáros: Botos János, gazdasági főnök: köpecsi Nagy Lajos, ellenőrök: Salamon László, Szabó Imre és Hiif László, elnöki tanácsstagok: Kőműves-Nagy Lajos, Giszkalay János, Olajos Domokos, dr. Lakatos Imre, Szentirmay Jenő, Nyiró József, Gyallay Domokos, Jámor Ferenc, dr. Erős Vilmos, Katona Béla, Tabéry Géza, Marót Sándor, dr. Barza Ferenc, Erdős Iván, dr. Udvary József és Boros József. A szervezet ügyészévé dr. Szegő Imrét választották meg. A fegyelmi bíróság elnöke dr. Sullyok István, a nyugdíjbizottság előadója dr. Darvas Simon és a tanulmányi bizottság elnöke dr. Ligeti Ernő lett. Az elnökségben helyet foglaló vidéki delegátusokat az egyes csoportok maguk választják meg. A választás megejtése után dr. Szegő Imre ügyész ismertette a Cudalbu-féle sajtótörvény-tervezetet, párhuzamot vonva a jelenleg érvényben lévő törvénnyel.

— Temetés. Kornett Péter ismert aradi fodrásziparost súlyos gyász érte: felesége, született Fürst Erzsébet Lujza e hó 23-án meghalt. Az elhunytat, akit kiterjedt rokonság gyászol, e hó 24-én, délután 4 órakor temették el igen nagy részvét mellett.

— Enyhül az influenza-járvány Magyarországon. Budapestről jelentik: A hivatalos jelentések arról számolnak be, hogy Magyarországon az idei influenza-megbetegedések sokkal könnyebb lefolyásnak, mint 1919-ben. Tömegesebb megbetegedések csak a Dunántúlon történtek. Az elmúlt hónapban a vidékről nincsen haláleset jelentett be. Vasárnap 93 újabb megbetegedés történt, de haláleset nem fordult elő. A MÁV a vasúti kocsik leggondosabb fertőtlenítését rendelte el. Budapesti tudósítónk ma távirati hírcientése szerint ma két spanyolinfluenza megbetegedés történt Budapesten. Mindkettőt bezártották a Szent László-kórházba, ahol pár óra múlva meghaltak. Rákospalotán a tanulók háromnegyed részének távolléte miatt az összes iskolákat bezárták. A vidéken tegnap egyetlen haláleset sem történt, csupán Magyaróváron történtek nagyobb számu megbetegedések.

— Meghalt Santana volt községi orvosa. Santana-Ujszentanna lakosságát mély gyászba borította a szomorú hír, hogy kedvelt öreg orvosuk, dr. Popovici János, ma reggel 3 órakor 60 éves korában Sición meghalt. Az elhunyt orvos régi aradmegyei jegyzői családból származott és fiatal korában Nagylakra került körorvosnak. Egyszer télen egy bából egy súlyos beteghez hívták el sürgősen a szomszéd faluba és a lelkiismeretes fiatal orvos áldozata lett hivatásának, meghült és súlyos reumát kapott, amely később krónikussá vált, úgy, hogy a kezei és a lábai eltorzultak. Ezzel a betegséggel élt még 30 évig és végeredményben ez okozta halálát is. Nagylakról Ujszentannára került, ahol két évtizeden át volt községi orvos. A háború elején nyugdíjazták, de ő tovább is Ujszentannán maradt, ahol nagyon szerették és mint magánorvos működött tovább. Két hónappal ezelőtt érezte, hogy betegsége erőt vesz rajta és nőfien ember lévén Sicióra költözött nővéreivel. Ott csakhamar ágyba került és szenvedéseitől ma reggel megváltotta a halál. Dr. Popovici Jánost, akit Aradon és Aradmegyében élő nagy számu rokonsága gyászolja, szerdán délután helyezik örök nyugalomra.

— **Tárgyalják az új lakbértörvényt.** Bucurestiből jelentik: Az új lakbértörvényjavaslat ellen a lakók és a háztulajdonosok által benyújtott kifogások megvizsgálására a kamara által delegált bizottság tegnap este tartotta első ülését az igazságügyminiszteriumban. Határozatképtelenség miatt azonban a bizottság nem foglalkozott a kifogások tüzetes megvizsgálásával, ezért az azok feletti részletes határozat kimondását csütörtökre halasztották el. Illetékes helyről a Dimineata ügy értesül, hogy az új lakbértörvényjavaslatnak a köztisztviselőkre vonatkozó szakaszain némi változást fognak eszközölni, amennyiben a lakbért az új köztisztviselői fizetéseknek megfelelő arányban fogják megállapítani. A végleges javaslat február 1. és 10. között kerül a parlament elé.

— **Magyar bankelnök gyászja.** Budapestről jelentik: Hámori Bíró Pálné, Bíró Pál országgyűlési képviselő, a Rimamurányi Vasművek igazgatójának felesége meghalt. Az elhunytbar Weisz Fülöp felsőházi tag, a Kereskedelmi Bank elnöke leányát, Walkó Lajosné, a külügyminiszter felesége testvérét gyászolja. Temetése szerdán délután lesz.

— **Tíz millió a magyar íróknak.** Budapestről jelentik: Baumgarten Ferenc budapesti építész néhány nappal ezelőtt Tátrafüreden meghalt és egész vagyonát, körülbelül tíz millió koronát az íróknak hagyta. Baumgarten igen bizalmas barátja Babits Mihály, a nagyírú magyar íróknak és végtelenül szerette a magyar irodalmat és az írókat. Egyik végrendeletéből körülbelül 50.000 pengő áll majd évenként a magyar írók segélyezésére. A nagylelkű hagyományozó temetése csütörtökön lesz.

— **Elhunyt volt osztrák-magyar hadvezér.** Prágából jelentik: Kralup mellett, a Veltroutkastélyban tegnap meghalt Chotek Ernő gróf, földbirtokos, a volt osztrák-magyar hadsereg hadseregpáncsnoka.

— **Nem számol fel a Budapesti Hírlap.** Budapestről jelentik: A tábla megsemmisítette a Budapesti Hírlap kényszerfelszámolása ügyében hozott törvényesítési ítéletet. A bíróság indokolásában kimondta, hogy csődnitánsnak csak akkor van helye, ha a csődnitáns feltételei megvannak, ezt pedig szóbeli tárgyalás megtartása nélkül lehetetlen megállapítani.

— **Angol kölcsön Olaszországnak.** Párisból jelentik: A római jelentések arról számolnak be, hogy Churchill Mussolinivel és Voipival folytatott tárgyalások során abban egyeztet meg, hogy Anglia tízmillió font kölcsönt ad Olaszországnak. A kölcsön ellenértékeképpen Olaszország kötelezi magát, hogy a Balkánon sokkal kisebb aktivitást fejt ki, mint eddig.

— **Báró Nopcsa Elekné és a párisi döntőbíróság.** A napokban az a hír jelent meg az aradi napilapokban, hogy a párisi döntőbíróság többek között báró Nopcsa Elekné kérelmét is tárgyalás alá veszi, aki a földbirtokának kisajátítása ellen felebezett Párisba. Mint illetékes helyen meggyőződünk, nem az Ujaradon lakó özvegy báró Nopcsa Eleknéről van szó, aki román állampolgár és így nem fordult semmiféle külföldi bírósághoz felebezéssel. A párisi döntőbírósághoz menye, ugyancsak özvegy báró Nopcsa Elekné, aki azonban francia születésű és jelenleg Budapesten lakó magyar állampolgár fordult. Az ifjabbik özvegy báró Nopcsa Elekné, született Condequerque Mária, nagyobb erdői birtokkal rendelkezett, amely az agrárreform következtében kisajátítás alá került. Ezért fordult a párisi döntőbírósághoz és kérte a kisajátítás összegének megítélését.

— **Gyermekek! Kérjétek meg szüleiteket,** hogy hozzanak el 30-án a Központban rendezendő gyermek-bálra, amely d. u. 4 órakor veszi kezdetét.

— **Filharmonikus női énekkar szerdán,** f. hó 26-án este 7 órakor próbát tart a Zenedében. A zenekar f. hó 28-án, pénteken este 9 órakor a Kulturpalotában tart összejövetelt.

— **Nagy baba-karneval lesz 30-án, vasárnap** d. u. 4 órai kezdettel a Központban.

— **Kiss Rózsa jelmez-estéje február hó 1-én, a Krispin-teremben.**

Az aradi ügyészségtől is kikérik Alexandert.

Polich Józsefné kiadatási kérelme az aradi ügyészséghez.

(Arad, január 25.) Az aradi ügyészséghez ma délelőtti rendkívül érdekes, egyben nagy feltűnést keltő beadvány érkezett. A román nyelvű kérvényt Polich Józsefné magyarországi, monori lakosnő küldte, aki hasonlóan a magyar igazságügyminiszteriumban intézett beadványához, ebben a levelében is férje meggyilkolásával vádolja Alexander Béla borosjenői gyógyszerészt, akinek kiadatását kéri. A hossza levelet, amely a vádak egész sorozatát tartalmazza Alexander ellen, most tanulmányozza az aradi ügyészség s előreláthatóan holnap dönt annak további sorsa fölött.

Bethlen István nagyszabású programbeszédet mondott

A magyar kormánypart első értekezletén részletesen nyilatkozott Magyarország miniszterelnöke. — Nem aktuális a királykérdés. — Magyarország kikötője Fiume lesz.

(Az Aradi Közlöny Budapesti tudósítójának távirata.) A magyar kormánypart tegnap este tartotta meg első értekezletét a győzelmes választások óta Eszterházy-uccai klubhelyiségében. Művészi eseményt jelentő hangverseny hangulatához lehet hasonlítani azt, ami az egységspárt klubjában tegnap este lejött. A nagyteremben nem fértek el a megjelentek, mert ott voltak az értekezleten a felsőházi tagok is és meg kellett állapítani, hogy ilyen mozgalmas este még nem volt az Eszterházy-uccai palotának. Gróf Bethlen István miniszterelnököt színté a vállukra emelték a megjelentek és nagy éljenzés fogadta a minisztereket is. A miniszterelnök egyébként a hangülethez híven művészi beszédet tartott, mert mindenről szólott, ami a magyar közvéleményt érdekelhetette. Nagykonceptiója beszéde során

Bethlen miniszterelnök párhuzamosított elsősorban és arra figyelmeztette, hogy az a nagy többség, amit a nemzet a pártnak nyújtott, nagy hatalom, amely azonban csak addig ér valamit, míg a jog és igazság alapján áll. Az ellenzék nem szabad gyengülése miatt lebecsülni, hanem úgy kell velük bánni, mintha nem harmincan, hanem 120-an volnának. Ezután visszaillesztetett vetett Bethlen a multa és megállapította, hogy az egységspárt a megfontolt haladás híveinek táborába. Kijelentette, hogy a titkos választás terén is szükségesnek tartja a fejlődést, ahogyan azt a nemzet kulturája és gazdasági megalapozottsága megkívánja. Az eddigi kormányzati eredményekről beszélve megállapította, hogy megteremtették a belső konszolidációt, külpolitikai téren pedig megerősítették Magyarországot a kardcsörtető politikát, amely semmit sem használt a magyar nemzetnek.

A királykérdés — nem időszerű.

Ezután a iövőről szólt Magyarországot miniszterelnöke. Kijelentette, hogy a királykérdéssel nem foglalkozik hűvebben, mert a kormány csak olyan politikai kérdésekről nyilatkozik, amiknek megoldására a közeljövőben vállalkozik, de nem köteles olvasni a szót, amiknek megoldására ebben a percben nem vállalkozhatik. Nem látja megértenek a helyzetet arra, hogy a királykérdéssel akár a párt, akár az országgyűlés konkrét formában foglalkozzék.

Reformok, középosztály, pénzügy.

Komolyan kell foglalkozni — mondotta — a közigazgatás reformjával, mert a megyei, városi és községi adminisztráció terén sok felesleges kiadás észlelhető. Szabályozni kell újból a sajtóügylet is és megkísérlik helyreállítani az esküdtek intézményét. A magyar középosztályt is ki kell emelni abból a borzasztó gazdasági helyzetből, amiben van és nem szabad az országban falunak, vagy tanakörnek lennie iskola nélkül. Az adók csökkentése az állam érdeke és szükséges, hogy a pénzintézetek is revízió alá vegyék saját létüket. Az életképtelen bankok fuzionálásának egészséges vállalatokkal, mert csak úgy lehet csökkenteni a magas kamatot, amit a magyar hitel nem bír el. A kormány folytatni fogja a beruházási programot, de nem tűri a kartekek nagy kifejlődését, mert ezek miatt a közönség szenved.

Bethlen Fiumét választja kikötőnek.

A külföldi tárgyalásokról szólva megemlítette a miniszterelnök, hogy már a múlt évben tárgyalások indultak meg Jugoszláviával, többek között arról is, hogy Magyarország kiutat kapjon a tengerhez. Ezek a tárgyalások folyamatban vannak most is, azonban itt elsősorban Fiume jöhet tekintetbe, aminek következtében megindultak a tárgyalások Olaszországgal is. Ezek azonban nem irányultak senki ellen, csupán arra voltak jók, hogy megteremtsek a jóviszonyt Magyarország és Jugo-

szlavia között és megerősítsék azokat a szimpátiákat, amik Magyarország és Olaszország között meg voltak és meg vannak. A magyar külpolitika egyébként függvénye a belső rendnek és békének és a magyar presztizs függvénye annak a törekvésnek, hogy Magyarország belehelyezkedjék az általános európai politikába. Olyan politikát kell követni, amely barátokat szerez Magyarországnak, anélkül, hogy ellenségeket szerezne. — A miniszterelnök beszédét óriási éljenzés fogadta, majd Almásy Lászlót megválasztották a párt elnökévé.

A magyar kormány az ország újfeszítéséről.

Este 9 órakor a Hungáriában ismerkedés vacsorája volt a kormánypartnak, amelyen ugyancsak felszólt Bethlen miniszterelnök és kijelentette, hogy a mostani kormányzattól ne várjon senki meglepetéseket. A huszárvagások korszakának vége. Ők politikai realisták és konkrét programjuk van. Figyelmeztette a magyar közvéleményt, hogy a magyar kormány nem orientálódik semerre. A magyar kormány politikája nem orientálódást politikára, mert az a becsületes meggyőződés alapján áll. Minden, ami nagy, ami született a világon, fájdalommal született és szenvedések árán. A magyar nemzet is csak szenvedések árán születhet újra, csak keserves, verejtékes munka árán haladhat előre és foglalhatja vissza elvesztett pozícióját.

Magyar győzelem Jugoszláviában

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Vasárnap zajlottak le egész Jugoszlávia területén a megyegyűlési választások. A választásokon a magyarsággal szövetséget radikalispárt győzött. A Vajdaságban mindenütt megválasztották a közös lista első helyén jelölt magyarokat. A választás teljes nyugalomban folyt le. Belgrádi tudósítónk pótlólag még ezeket közli: Jugoszláviában tegnap voltak a tartományi választások, amelyekben a kormánytámogató pártok 33 kerület közül 28 kerületben megtartották többségüket. Uzunivics miniszterelnök a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy az eredmény a koalíció erejét bizonyítja. A koalíció kibővítésére irányuló bármilyen törekvést szívesen fogad, de erre már nincs okvetlen szükség. A választások a parlament feloszlításának szükségtelenségét is bizonyítják, mert a pártok erőviszonyai nem változtak.

Mulatság.

Fürstné jelmezestje. Színes csillogás, tarka jelmezek zuhataga vonult fel vasárnap este a Fehér Kereszt gyémánttermében: Fürst Jenőné táncitanárnő rendezte pompás sikerű jelmezestjét. Mindvégig emelkedett hangulat uralta a mulatságot 3 éjfél után szépségverseny is volt, amelynek első helyére Schatzmann Margit jutott. Második Kluger Dadi, harmadik Dávid Ilus lett. A megjelentek a hajnali órákig voltak együtt, nagy vigóságban, feszületlen hangulatban.

Bababál Fürstnénél. Hétfőn délután apró kis babák jelmez rajza gyülekezett össze Fürst Jenőné tánciskolájában. Kis babák tartottak mulatságot, ünnepelték Karneval hercegét sokszínű ragyogással. Majd megkezdődött a tánc, mindmegannyi önálló kompozíció, de hogy-hogy nem, a végén mégis kialakult a tangó, charleston, waltz. Tipegés, topogás, kacagás, mulatás, valóban jól érezte magát az apró gyermekek jókedvű hada.

Álarcos- és jelmezbál Aradon. H. Sziklay Gizi táncitanárnő január 29-én, szombaton este Str. Cercetasilor (Szent Pál-uccai) tánctermében zárkörű alarcos- és jelmezbált rendez.

KÖZGAZDASÁG.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár közgyűlése.

Tizenkétmillió lei az évi tiszta nyereség.

(Arad, január 25.) Vasárnap délelőtt tartotta meg az Aradi Polgári Takarékpénztár rendes évi közgyűlést — sorrendben elsőként — amely a legnagyobb érdeklődés jegyében folyt le. Már jóval a közgyűlés megnyitása előtt valóságos tömeg feketélt az uccán, amely a bank közgyűlésére igyekezett, s ezeket a csoportokat főként a bank aradmegyei s bányási sváb kliensei alkották, akik impozáns számban jelentek meg a közgyűlésen. 302 részvényes 5730 részvényt képviselve vett egyébként részt a közgyűlésen, amelyen megjelentek a svábság vezéremberei is. Így ott voltak Temesvárról dr. Múth Gáspár, a szervezet elnöke és dr. Kräuter Ferenc képviselő, azonkívül Beller Hans képviselő. Fél-tizenegy órakor nyitotta meg a közgyűlést Schill József ny. alispán, intézeti elnök, aki üdvözölte a megjelenteket és átadta a szót Báffy Sándor igazgatónak és Stamp János titkárnak, akik magyar, illetve német nyelven ismertették a megjelentekkel az igazgatóság évi jelentését.

A jelentés az intézet nagyarányú fejlődéséről tett tanúságot. Kitünt abból, hogy a takarékpénztárnak jelenleg 23 fiókja működik Aradmegyébe és a Bánáthban kitűnő eredményel, azonkívül pedig számos virágzó iparvállalat tartozik a bank érdekkörébe, amely legtöbbször is jelentékenyen kibővült, amennyiben bevonta érdekszférájába fuzió által Arad-hegyalja egyik legfontosabb gőcpontjának jelentős pénzintézetét, a pancotai gazdasági és iparbankot. Az intézet nagyarányú fejlődése a tökélelésből is kitűnik, amennyiben ma 50 millió lej saját tőkéje van a takarékpénztárnak. Az intézet iránt tanúsított bizalmat a be-

tétállomány állandó szaporodása jellemzi, amely az elmúlt évben 222 millióról 300 millióra emelkedett. A bank a súlyos gazdasági viszonyok ellenére sem resztringálta a hiteleket, sőt újabb kölcsönöket folyósított, ami abból is kitűnik, hogy a váltótárca forgalma 232 millióról 323 millióra emelkedett. Az idei év tiszta nyeresége is lényeges emelkedést mutat a múlt évvel szemben. Az idei év tiszta nyeresége ugyanis 12.105.000 lej tesz ki, a múlt évi pedig csak 9.477.000 lej volt. Az intézet ez évben bruttó 100 lej fizet 400 lej névértékű részvény után.

Kitünt a jelentésből az is, hogy a takarékpénztár a jótékonyaság terén is hathatós működést fejtett ki. Az aradi kat. gimnáziumnak 60 mázsa tüzfát és lényeges pénzegélyt adott az intézet és nagyobb összegekkel segélyezte a temesvári sváb kulturintézményeket is. Megemlékezett még a jelentés dr. Austerweil László központi bírálóválasztmányi tag s több fióktiszti igazgató haláláról. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel vette tudomásul a jelentést, elfogadta a mérleget és a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatot és megadta a felmentvényt az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak.

Beller Hans a részvényesek nevében lelkes szavakban mondott köszönetet Weissenburger Nándor vezérigazgatónak az intézet tisztviselőkarának odaadó és eredményes működésükért és törhetetlen bizalmát fejezte ki az intézet, s annak vezetői iránt. Ezzel ért véget az Aradi Polgári Takarékpénztár közgyűlése, amelynek résztvevői újlag meleg ünnepeléssel fejezték ki elismerésüket a vezetőség iránt az elért nagyszerű üzleti eredményekért.

Zürichben 2.75, Párisban 13.35 a lej.

Helyi valutaárak. (Január hó 25.)
Külföldi árak: Berlin 45.50, Amsterdam 76.70, Newyork 190.75, London 930, Páris 7.64, Milánó 8.35, Prága 5.68, Budapest 33.50, Zágráb 3.39, Bécs 27, Zürich 36.90. — **Aru:** Márka 45.50, dollár 191, angol font 920, francia frank 7.20, olasz lira 8.35, cseh korona 5.60, pengő 33.50, dinár 3.35, osztrák schilling 27, svájci frank 36.40. — **Pénz:** Márka 44.50, dollár 189, angol font 900, francia frank 7.60, olasz lira 7.90, cseh korona 5.40, pengő 33, dinár 3.25, osztrák schilling 26.30, svájci frank 35.40.

Zürichi tőzsdenyitás. (Január hó 25.)
Berlin 123.05, Amsterdam 207.62.50, Newyork 519.12.50, London 2514.50, Páris 20.56.50, Milánó 22.25, Prága 15.37.50, Budapest 90.77.50, Belgrád 9.12.50, Bucaresti 2.75, Varsó 56.50, Bécs 73.25.

Zürichi tőzsdezárlat. (Január hó 25.)
Berlin 123.05, Amsterdam 207.62.25, Newyork 519.12.50, London 2519.75, Páris 20.55, Milánó 22.20, Prága 15.37.50, Budapest 90.75, Belgrád 9.12.50, Bucwesti 2.75, Varsó 57.50, Bécs 73.25.

Bucaresti-i tőzsdezárlat. (Január hó 25.)
Devizák: Páris 7.52, Berlin 44.15, London 918, Newyork 189.50, Milánó 8.20, Zürich 36.60, Bécs 26.70, Prága 5.60. — **Valuták:** Napoleon 760, márka 44.50, léva 1.30, török lira 0.92, angol font 920, francia frank 7.50, svájci frank 36.50, olasz lira 8.25, drachma 2.15, dinár 3.35, dollár 189, lengyel zloty 25, osz-

trák schilling 27.50, magyar pengő 33, cseh korona 5.55.

= **Eladási hirdetés.** Sopronból érkezett megkeresés alapján közli a Kereskedelmi és Iparkamara, hogy a soproni Vashordó és Vasárgyár r.-t., amely eddig főként szesz- és petróleumszállításra szükséges vashordók előállításával foglalkozott és napi 80 darab vashordó előállítására képes, a csődválasztmány határozata folytán eladó. Az átvétel feltételei nagyon kedvezőek és megtudhatók az alábbi címmel: Dr. Kohn Gyula, ügyvéd, Sopron, Színház-ucca 14. sz.

M O Z I.

xx Szurdán utóljára vetül az aradi Uránia azt az érdekes filmet, mely napokig szenzációja volt Aradnak. A sors orgiája címen került vetítésre a kép, mely a háboru alatti és utáni Bécs erkölcsi életét hozza meg rászó színekkel a néző elé. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

xx A véres orosz forogtag százszínű regényéből olyan mesteri filmet állítottak össze, mely páratlanul áll a filmtechnika csodájában. Oroszország titokzatos mélységei nyílnak meg a néző előtt, dühöng a háboru, emberi holttestekből hulláhegyek támadnak és a nagy világégésben egyre jobban inog a megdönthetetlennek hitt cári trón. A cári Oroszország egyik legszebb hercegnője, hogy életét megmentse, feleségül megy egy tábornokhoz, aki vállalkozik arra, hogy külföldre szöktesse a vöröslángok irtózatossá váló veszélyei elől. A házasság megtörténik, de a hercegnő csak az életét akarta menteni ezzel, mert a fronton ott maradt az akit szeret, a vőlegénye. Mikor összeroppan az orosz birodalom és visszatérnek az agyonhalszott emberek, visszatér a főhadnagy is, a szerelmes vőlegény, de a tábornok követeli férj lojalit. Agyonlővi a vőlegényt. A francia Rivierán aztán a véletlen összehozza a tábornok feleségét az agyonlőtt vőlegény. Hasonnásával. Itt aztán új drámaj fejezet tárul elénk, melynek minden jelenete csodálatos érzéseket vált ki a nézőből. A Forogtag című hatalmas drámai kép most szerdától kerül vetítésre az aradi Apollóban és a kép iránt már előre városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az előadások 5, 7 és 9-kor válthatók. Jegyek elővételben válthatók.

Álmerénylet

készült Mussolini ellen.

A „felbujtót“ kiutasították Franciaországból.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.)
Sacci, a Párisban megjelenő Corriera degli Italiani című antifascista lap szerkesztője közölte a rendőrséggel, hogy őt Párisban egy Canovi nevű ember arra akarta rábírní, hogy Mussolini ellen merényletet kövessen el. Szerinte Canovi agent provocateur. A rendőrség letartóztatta a felbujtót, aki bevallotta, hogy meggyőződése fascista és csak azért akarta Saccit Olaszországba csalni, hogy ott elfogassa és elrettentő példát adjon az antifascistáknak. Canovit ezért kiutasították Franciaországból.

Csalás az aradi postán.

Bűnös manipulációt fedeztek fel az aradi vasuti postánál. — Letartóztatták a három utalványhamisítót.

(Arad, január 25.) Az aradi 2. számú pályaudvari postahivatalban az aradi államrendőrség bünyügyi osztálya rendkívül érdekes és igen raffinált módon elkövetett utalványcsalást leplezett le. A postahivatal ugyanis néhány nappal ezelőtt jelentést tett a rendőrségnek, hogy a postán szinte napirenden vannak a kisebb-nagyobb visszaélések, amelyek közül sokat a postahivatal saját vizsgálatai során is kiderített, azonban a legutóbb észlelt utalványcsalásra a postahivatal vezetői már nem jöhettek rá és ennek földerítését végett följelentést tettek lancu Traian rendőrigazgatónál, aki rövid nyomozás után leleplezte a máskülönbén igen jól tervezett csalás tetteit és a csalás érdekes körülményeit. Megállapította, hogy a legutóbb észlelt két nagyobb utalványcsalást Prebán Áron postatiszt és két detektív: Sipos Péter és Oana Szava követték el, akiket azonnal letartóztatásba is helyezték.

Kiderült, hogy a három cinkos szinte bűnösövetkezetszerűen következetesen hajtottavégbe a csalást. A terv Prebán Áron vasuti postatiszt agyában fogamzott meg, aki nemrégiben keservesen panaszkodott a két, vasutnál szolgálatot teljesítő detektívnek, hogy képtelen megélni kis fizetéséből. Később Prebán azzal a tervvel állt elő, hogy ha segítségért lesznek, könnyen nagy pénzre tehetnek szert. A két detektív beleegyezett és Prebán elküldte ötletét, mely szerint ő a postán meghamisítja az utalványt s a detektívek egyike jelentkeznifog a pénzért.

Az „üzlet“ nagyszerűen indult. Az egyik aradi bankfiók címére nemrégiben egy 9050 lejes utalvány érkezett. Az utalványt a csaló postás átszolgáltatta a detektíveknek, akik otthon ügyesen kijavították az utalvány eredeti címzését és délután hamis igazolvánnyal jelentkeztek a pénzért. A kifizetést végző tisztviselőnél fölmutatták a hamis névre kiállított igazolványt és a pénztár gyanúlanul kifizette a 9050 lejt. A napokban Szabó Albert üveg- és porcellán kereskedőnek érkezett pénzes utalványa. A vakmerő tettesek ezt is hasonló módon először ellopták, majd otthon kijavították és ismét hamis igazolvánnyal sikerült megkapniok a 4000 lejre rugó összeget. A felettes tisztviselőknak azonban szemetszurt a második utalványjavítás, amely meglehetősen durva és azonnal szembetűnő volt és nyomozni kezdtek ez ügyben — egyelőre — házilag. A kutatások azonban meddők maradtak és ekkor vette kezébe lancu Traian rendőrigazgató az ügyet. A nyomozás és kihallgatások alkalmával egy postás emlékezett arra az egyénre, aki fölvette másodizben a pénzt s kapóra jött az is, hogy a pályaudvaron a postás találkozott a csalóval, aki nem volt más, mint az épen szolgálatot teljesítő detektív. Azonnal értesítette lancut arról, hogy fölismerte a csalót a detektív személyében. lancu vállaltára fogta a detektívet, aki végre is beismerte tetteit és megnevezte társait. Mindhármukat nyomban letartóztatták, majd tüzetes kihallgatásuk után átkísérték őket az ügyészségre. Ott Nicolasca főügyész folytatta a kihallgatásukat s mind a három utalványcsalót letartóztatta.

Az aradi Urániában

ma, szurdán utóljára

Asors orgiája

Főszerepben:

ANNA O NILSON.

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Duna keringő Harry Liedtke-vel az aradi URANIA legközelebbi műsora.

SPORT

O Hogy lesz a bíróságállítás Aradon? A közelmúltban volt Birótestületi gyűléssel kapcsolatban sportkörökben nagy vitákra ad alkalmat a bíróságállítás ügye. Ugyanis eddig az volt a rendszer, hogy a BT. bizottsága minden egyes mérkőzésre kijelölt egy bírót, akit aztán a mérkőző egyesületeknek el kellett fogadniuk. Az egyesületek azonban igen sok esetben kifogásolták a bíró személyét, ami természetesen nem a legideálisabb állapotok megteremtője volt. Ujabban a BT. értekezlet tartott a delegálás tisztázására. Az értekezlet azonban nem vezetett eredményre, mivel a bírók egy része a paragrafusokat — elég tévesen — úgy magyarázzák, hogy az egyesületeknek joguk van ahhoz, hogy legalább három bíró ellen vétóval éljenek. Ezzel a „nagyobb” és favorizált bírók kara jutott volna érthető előnybe és egyben a házi bíráskodás rendszerét is elmozdította volna. A bírók másik része annyira volt hajlandó belemenni, hogy a delegáló bizottság három kiszemelt bírót terjeszzen mérkőzésenként az egyesületek vezetőse elé, amelyek közös megállapodással választanának a három bíró közül egyet. Ez se igen logikus, de mindenesetre kedvezőbb eljárás lenne a háttérbe szorított kisebb bírókkal szemben. Végleges döntés az egyesületekkel való közös tanácskozás után lesz.

O A Gloria-CFR közgyűlése. Vasárnap délelőtt az aradi városháza kis tanácstermében tartotta az aradi Gloria-CFR XIV. rendes évi közgyűlést szép érdeklődés mellett. Staitiu János elnök lendületes megnyitói szavai után a különböző jelentések következtek, amelyek a megjelentek egyhangú heyesítésével találkoztak. Ezután a múlt évi tisztikar visszatérő megbízását és a közgyűlés megejtette az új választást. Elnök Staitiu János. Ügy. alelnök: Ardelean Illés. Alelnökök: Magonia kapitány, Blaga Nestor, Rimbas Romulus, dr. Niehi Lázár, Vulpe József, Lupsa Coriolan. Titkár: Miscutia S.; segédtitkár: Pancotan I. Pénztárnok: Ferdinand György. Sportigazgató: Limburg kapitány. Szakosztályvezetők: Football: Reichenberg memnök, helyettese: Darázs István. Atletika: Crisnic Jenő, Vivó: Schuller József. Úszó: Bergesz József. Bicikli: Boda Ferenc. Ezenkívül 30 tagú választmányt választottak.

O A Haggibor ping-pong versenye. A clujii Haggibor vasárnap nagyszabású ping-pong

versenyt rendezett, amelyen az aradiak is igen szép eredményekkel végeztek. Eredmények a következők voltak: I. oszt. férfi egyes: 1. Schwarz, Hag. 2. Ponta ATE, 3. Hermann, Hag. II. oszt. férfi egyes: 1. Albert ATE, 2. Weisz, Kad. 3. Marton, Kad. Ifj. egyes: 1. Albert ATE, 2. Weisz, Kad. 3. Réthy MSE. Női egyes: 1. Devecseri Anci, Hag. 2. Báza Baba, Hag. 3. Wezelné, Hag. Férfi páros: 1. Albert—Ponta, ATE, 2. Papir—Weisz Kad. 3. Schwarz—Hermann, Hag. Vegyes páros: 1. holtversenyben, Devecseri—Mauthner, Báza—Schwarz, Fülöp—Szenkovits párok. Hármascsapatverseny: 1. Hag. A), 2. Kadima, 3. Hag. B) csapata.

O A Meteor Kerékpár-Klub közgyűlése. Az aradi kerékpárosok és iparkamara tanácstermében tartotta vasárnap délelőtt az aradi Meteor Kerékpár-Klub XXX. rendes évi közgyűlést, amelyen a tagok nagy száma jelent meg. Az elnöki megnyitói után a titkári jelentés következett, amelynek során a közgyűlés klubbajnoki címét szavazta meg a kiváló egyesületi versenyzőnek; Remich Fidélnek. Ezután Joó Béla korelnöksége mellett az új tisztikar megválasztására tértek át, amely a következőképpen alakult: Elnök: Burza Kornél. Ügy. alelnök: Fränkel Alfréd. Titkár: Salamon Béla. Jegyző: Szabó András. Pénztáros: Szabó András. Intézők: Szabó András és Berecz János. Kapitányok: Bucskó Béla, Novák Lajos, Zuckerberger László. A választmány 26 rendes és 2 pótagyból áll.

O Magyarország jégloccycsapata vereséget szenvedett Bécsben. Bécsből jelentik: Európa jégloccyc bajnokságának küzdelmeit Magyarország és Ausztria csapatának találkozása nyitotta meg, amelynek során Magyarország 0:0 arányú katasztrófális vereséget szenvedett. Jóllehet a magyar csapat nem indult az osztrákokkal szemben győzelmi eséllyel, a súlyos vereség mégis nagy meglepetést keltett.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Rádió-műsor.

Szard, január 26. Wien—Graz: 21.10. Népdalok. Pozsony: 18. Hangverseny. — 20.30. Kévéhzi zene. Záhreb: 20.30. Dal- és áriaest. — Prága: 20. Hangverseny. — 22.15. Táncczene. — London: 20.45. Hangverseny. — Leipzig: 20.15. Zenekari hangverseny. — Stuttgart: 22. Hangverseny. — Frankfurt a. M.: Oerta Andreasson hegedőhangverseny. — München: 21.15. Walter Karon harmóniumhangversenye. — 22.40. Táncczene. Budapest: 9.30, 12. és 15. Hírek, közvilágítás. — 16. Gyermekmesék. — 17.02. Ökonómiai előadás. — 17.30. Szimfonikus zenekari hangverseny. — 19.10. Rádióamatőrposta. — 20.30. Gáspár Jenő szerzői estje. Közreműködnek: Váradi Aranka és Kiss Ferenc. Utána cigányzene. — Basel: 21.10. Zenekari hangverseny. — Brno: 24.15. Táncczene.

NYILTÉR.

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Az I. ker. adóhivatal Arad.

Hirdetmény.

Az I. ker. adóhivatal közli, hogy f. hó 27-én reg. 10 órakor Arad, Strada Grigoreanu 5. sz. alatt több butor kerül árverésre. 533

Az I. ker. adóhivatal.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rekonoknak, jóbarátoknak, ismerősöknek kik felejtethetetlen jó férjem, illetve apa

Reinhart Antal

temetésén megjelentek, koporsójára koszorút helyeztek, részvétük kifejezésével mély bánatomat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok halás köszönetet. Külön köszönetem fejezem ki az aradi Borbély- és Fodrászmesterek szindikátusának ki tisztelettel vett részt férjem végkiábrításán.

Arad, 1927. január 25.

524

Özv. Reinhart Antalné.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó hitvesem

néhai Kornett Péterné

temetésén résztvettek, ravatalára koszorukat, csokrokat helyeztek, részvétük kifejezésével mély bánatomat enyhíteni igyekeztek, ugyancsak a Borbély- és Fodrászmesterek szindikátusának, valamint a „Limbeck János és Fia” cégnek a temetés imponáns rendezéséért ezúton mondok halás köszönetet.

534

Kornett Péter.

Figyelem! APOLLOBAN Szenzáció!

ma, szerdától a szezon egyik legnagyobb filmje:

FORGATAG.

1917-iki orosz forradalom idejéből!

Főszerepben: JACK CATELAIN

a legszebb francia színész

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. —: Jegyek elővételben válthatók.

Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 11. Arany koronák, fogak garantált arany árba 850—400 lej. Fém koronák—fogak darabja 200 lej. (Randolf, Victoria, Kosmos anyag)

FOGASZATI!

Fehér fogak kautsuhtra darabja 50 lej. Foghuzás (injektiós érzéstelenítés) 40 lej. — Vidékieknek megrendelések 24 órán belül eszközöltnék. 495

Frida D'MOUDJALLED vizsgázott fogászónő

Legjobb német gyártmányú varrógépek és kerékpárok kedvező részletfizetésre kaphatók

Hammer Zsigmond Arad,

Bulev. Regele Ferdinand No. 27. (Boros Réni-tér.)

STEYR AUTO
6 hengeres,

1926-os típus, compeot, keveset használt ELADÓ. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Makulatura,

tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Selyem harisnyában „I. C. A.”

a vezető márka, úgy szépség, mint tartósság tekintetében.

„I. C. A.” selyem harisnya I. minőség. cérna talppal, garantált hibátlan gyári árban
Lej 117
„I. C. A.” selyem harisnya II. minőség cérna talppal, erős, jó és tartós gyári árban
Lej 90

„I. C. A.” selyem harisnya gyári lerakás és kizárólagos elárúsítása Aradon:
Bogyó A. harisnyüzletében Str. Eminescu (Deák F-u.) 13.

FIGYELENI!

Április 1-től az egyenruhaviselést minden iskolában kötelező. Bármely egyenruhát intézetek és egyesek részére legutóbbi árban THATU LAZÁR egyenruha szabó megbízásából olvállalók. — Ugyancsak nálam szerzhetők be az új iskolai saját gyártmányú sapkák és szövetek. **Schäffer Henrik** Arad, Bul. Regina Maria No. 25. Szállításoknál jelentékeny árkedvezmény!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjazás szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésért ára hétköznap 4 lej — bány. vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kiemelt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legelső 50 hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, az minden egyes esetben magyarázassa, illetve helyesbítse. ***** Hirdetéseket telefon utján is feladhatók, telefon szám: 151. *****

Levelezés.

HA KÖHÖG, HA REKEDT, használjon **Egger mellpasztillát.** Mindenki maga győződjék meg e szer kiváló hatásáról. Kapható minden gyógyszerárban.

UNATKOZOM uraim, oly rövid az élet, ki hozna egy kis derűt és figyelmet egy csinos fiatal asszonykának? Választ „Fekete gyémánt” jelűre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 522

Alkalmazás.

KERESEK fiatal vegyeskereskedő segédet azonnali belépésre. Marmorstein, Sávársin. 478

FIATAL fűszerkereskedő segéd állást keres, vidékre is megy. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 525

GYERMEKSZERETŐ házikisasszony felvételre 8 hónapos fiúcska mellé Buziás-utca 6. Jelentkezni Kepes, Arad, Str. Josif Vulcan 6. 530

Lakás.

ARAD, Bulevardul Carol 77, kétablakos szobai elegánsan butorozott szoba külön bejárattal kiadó. Érdeklődni az Aradi Közlöny kiadóhivatalában is lehet. 519

KÜLÖNBEJÁRATU szobai butorozott szoba szolid urlemberek 1-re kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 518

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba teljes ellátással urlemberek kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 527

KÜLÖNBEJÁRATU csinosan butorozott szoba azonnali kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 531

Vétel és eladás.

SAJÁT terméssel tisztánkezelt óbor palackozva kapható Földes gyógyszerárban. 6876

MODERN háló és egyéb butorok eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 528

FÉRFI ÉS FIU ÖLTÖNYÖK, trianó, írósztalok, könyvszekrény, mahagoni nimmek, szőnyegek, kristály dísz tárgyak, vitrina, vitrin tárgyak, háló, ebédlő, uriszoba, szalon leányzóba berendezések, bőr klubgarnitúra, bőr és egyéb fotelők, díszágytámlák, kávé damaszt asztaltámlák, 24 személyes absztr. különböző szervizek, asztalok, székek, tükrök, gyertyatartók, gyermekkoscsok, plüsch asztaltartók, dísz tárgyak, stb. eladók. Salgóné Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

AUTÓ „N. A. G.” 24 HP. új caleseriával, könnyű, gyorsjárata. olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 516

FÜSZERÜZLET berendezés eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 514

FATÜLÉSES francia gyártmányú csukott autó eladó. Cím Rudolf Mosse Arad. 10402

RÖVIDARÚZLET berendezés eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 515

BIZOMÁNYBA KERESEK dísz tárgyakat, bőröndöket, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyegek, közszükségleti cikkeket, férfi ruhameit, egyes butor darabokat stb. — Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Oktatás.

FRANCIÁT nagyon olcsón tanítok. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 214

Különféle.

TALÁLTATOTT vadászkutya. Igazolt tulajdonosa 2 napon belül átveheti a vasúttállomásnál szolgálatot teljesítő őrmesternél. 510

Nagy harisnyavásár mélyen leszállított áron BOGYÓ-nál Arad! Selyem harisnya hibátlan Lej 110.— „Nixe” cérna fűző legfinomabb minőség Lej 185.— „Hega” prima selyem hór Lej 85.— „Hega” legfinomabb selyem hór tartós Lej 95.— Strapa harisnyák 28 lejől. 65 lejig! Férfi cérna harisnya magas szárú Lej 145.— Férfi zoknik gyermek patac harisnyák 20.— lejől! Bőr- és kötött-szövet keztük! Selyem sapkák 125.— lejől! Csipkék, divatszalogok legolcsóbb árak mellett!

FASZÉN
elsőrendű száraz, villázott, tiszta bükkfából égetett csakis vaggontelben, nagyobb mennyiségben kapható azonnali vagy későbbi szállításra
„Halmágyi Erdőüzem” Aradana és Spitz Testvérek cégnél
ARAD, Bulevardul Regina Maria No. 9. 484

Tánc triocombline ujdonságok női és gyermek triocombline (Doppel-Moppel) francia selyemharisnyák „Diva” gyártmányú selyem sálak, poulowerek, mellények és kötött kabátok igen menőkeli árakon:
Szántónál Arad, Str. Eminescu 8. (v. Deák Ferenc-ucca) Vadászkürttel szemben

Regatul Romania.
No. G. 3561—1926.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.
Subscrisul delegat judecătoresc aduce la cunoștință publică generală că în cauza urmăritului Lloydul Roman Soc. de Asigurare reșt. prin dr. Goldzieher Martin avocat din Chisineu pentru 1270 lej cap și accesorii contra urmăritului se vor vinde prin licitație publică miscătoarele secvestrate prin calea execuțională în urma Decisului No. 2469—1926. a Judecătoriei Rurala din Chisineu și evaluate în 11.000 lej și anume: 1 mașină de cusut Singer, 1 canapea și 1 șifoner.
Licitațiunea se va ține la locuința urmăritului în Chisineu la 31. Ian. 1927. ora 3 d. m. conf. §§. 107. și 108. a legii 1881.
Chisineu, la 10. Ianuarie 1927.
Olaru, delectat judecătoresc. 511

ALIG HASZNÁLT KOMPLETT ebédlő és nappali berendezés,

tükrök, 3 nagy Madona kép, egy réz luszter, tüdőköd, kályhák elutazás miatt nagyon olcsón eladók. 437
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Nr. 1101—1927.
PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală că pentru închirierea pe timp de 3 ani a unui local din sutereanul Palatului Cultural, în ziua de 10 Februarie 1927. oarele 10 a. m. se va ține o nouă licitație publică cu oferte închise în biroul Serviciului economic (Primăria etaj, Camera Nr. 104) în conformitate cu Art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice.
Caetul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în oarele oficiase.
Arad, la 20. Ianuarie 1927.
Serviciul economic 521

Ki akar érettségít? Középiskolai összevont magánvizsgálatokra és érettségire, teljes anyagi felelősség mellett előkészít Galgóczy Magántanfolyam Budapest, VIII., Mária Terézia-ter három.

Sokévi gyakorlattal bíró pertekt magyar-német gyors- és gépirónó gyakorlott könyvelő 512 állást változtatna. Megkeresések „Őnálló 1927” az Aradi Közlöny kiadóba kéretnek

Olcsó árak Muzsai-nál Arad színházzal szemben.
Gyapju öltöny téli Lej 1750
Double raglan v. ulster téli Lej 2350
Téli kabát szőrme sál gallérral Lej 2850
Bőr kabát szőrme bétés és gallér Lej 4000
Mérték szerinti szabóság. Nagy posztó raktár.

CSÖDTÖMEG ELADÁS.
A vágyonbukott „Mariora” cég (női kalap salon) csödtömegéhez tartozó ingókat egyetlen tételben megvételre hirdetem.
Eladók: 143 női kalap (27617 lej leltári becsértékben), selyem anyagok (4363 lej), szalma-anyagok (18647 lej) és egyéb. árak (18681 lej.)
Megtekinthető lakásomon (Arad, Str. Eminescu Deák Ferenc-ucca 17. délután 4—6 óra közt.)
A venni szándékozók írásbeli ajánlatukat adják át lakásomon, egyúttal a felajánlott vételár tíz százalékát tegyék le nálam készpénzben bányapénzzel s a szerződési feltételeket írják alá. bezárólag 1. évi február 12-ig.
Az, akinek ajánlatát a csödválasztmány elfogadja, köteles lesz értesítés után a vételárát — a bányapénz levonásával — készpénzben három nap alatt kifizetni, egyúttal a kincstár, illetékre a vételár 2 (kettő) százalékát letenni.
Dr Szatmáry Béla. tömeggondnok. 521

VIZUMOK követségeknél Utlevélhosszabítások, C.F.R. bérletek **!! Künstler-vizumiroda !!** Arad, Bul. Reg. Maria 22. TELEFON: Dacia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintézik. Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Kiadóhivatal: Aradi nyomdavidálya.